

**VLAAMSE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE
DE RAAD**

ZITTING 2019-2020

Nr. 7

INTEGRAAL VERSLAG

Vergadering van vrijdag 14 februari 2020

Ochtendvergadering

INHOUD

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59)	3
van de heer Mathias Vanden Borre aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende de vertraging van het Coovi-sportcomplex omwille van een mobiliteitsstudie	
<i>Sprekers: Mathias Van den Borre – Pascal Smet, collegelid</i>	
van mevrouw Els Rochette aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, met betrekking tot de oprichting van een eengemaakt cultuurloket	
<i>Sprekers: Els Rochette – Mathias Vanden Borre – Lotte Stoops – Pascal Smet, collegelid</i>	
van de heer Jan Busselen aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, met betrekking tot de sluiting van cultuurhuis Le Space	
<i>Sprekers: Jan Busselen – Pascal Smet, collegelid</i>	
ACTUALITEITSVRAAG (R.v.O., art. 60)	12
van mevrouw Lotte Stoops aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, over de Vlaamse besparingen op subsidies voor circuswerking	
<i>Sprekers: Lotte Stoops – Pascal Smet, collegelid</i>	

INTERPELLATIES (R.v.O., art. 61)	13
van de heer Fouad Ahidar tot de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende pestgedrag in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel <i>Sprekers: Fouad Ahidar – Khadija Zamouri – Arnaud Verstraete – Bianca Debaets – Gilles Verstraeten – Jan Busselen – Sven Gatz, collegelid</i>	
van de heer Dominiek Lootens-Stael tot mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, over de gevolgen voor de Nederlandstalige medische verzorging in Brussel door de vorming van ziekenhuisnetwerken en over de contacten met deze toekomstige netwerken <i>Sprekers: Dominiek Lootens-Stael – Gilles Verstraeten – Khadija Zamouri – Cieltje Van Achter – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter</i>	
VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59)	28
van mevrouw Khadija Zamouri aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende het alternerend leren <i>Sprekers: Khadija Zamouri – Gilles Verstraeten – Sven Gatz, collegelid</i>	
van mevrouw Hilde Sabbe aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over leesbevordering en Kwartiermakers <i>Sprekers: Hilde Sabbe – Sven Gatz, collegelid</i>	
van mevrouw Bianca Debaets aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende het beleid omtrent de buurtuintjes in de bredere aanpak van groenblauwe netwerken <i>Sprekers: Bianca Debaets – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter</i>	
van de heer Juan Benjumea Moreno aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, over de drempels tot gezinsondersteuning <i>Sprekers: Juan Benjumea Moreno – Cieltje Van Achter – Khadija Zamouri – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter</i>	
ACTUALITEITSVRAAG (R.v.O., art. 60)	41
van de heer Dominiek Lootens-Stael aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, in verband met het vinden van een oplossing voor het ontbreken van gewestelijke steun voor de asbestproblematiek in de scholen <i>Sprekers: Dominiek Lootens-Stael – Sven Gatz, collegelid</i>	
BIJLAGEN	43
TREFWOORDENREGISTER	44

7de vergadering**Vergadering van vrijdag 14 februari 2020****OCHTENDVERGADERING**

De vergadering wordt om 9.32 uur geopend.

Voorzitter: de heer Fouad Ahidar

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59)**Vertraging van het Coovi-sportcomplex omwille van een mobiliteitsstudie**

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Op 18 december 2017 keurde voormalig Vlaams minister van Sport, Philippe Muyters, de subsidieaanvraag voor het Coovi-sportcomplex goed. Binnen het decreet is er een uitvoeringstermijn voorzien van 3 jaar vanaf de toekenning van de investeringssubsidie.

Op de campus van de Coovi- en Ceria-centra voor volwassenenonderwijs bevindt zich al heel wat sportinfrastructuur. Er is het complex met zwembad en de Coovi-sportthal, waar men o.a. kan zaalvoetballen, basketballen en badmintonnen.

Maar binnenkort komt daar vlak naast de Coovi-toren nog een binnensportthal en een indoor klimzaal bij. Er komt ook een buitensportveld waar men o.a. aan ‘outdoor fitness’ kan doen, een comboveld voor voetbal en basketbal en verschillende petanquebanen.

Tijdens de bespreking van de begroting voor het dienstjaar 2019-2020 verklaarde u in verband met de stand van zaken van het sportcomplex Coovi in Anderlecht dat “dit dossier omwille van een vertraging van de mobiliteitsstudie” een vertraging opgelopen heeft en dat “deze mobiliteitsstudie nog steeds loopt en tot 2 jaar vertraging kan hebben”. Volgens u stelt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zich vragen.

Ik vind het opmerkelijk dat die mobiliteitsstudie voor zoveel vertraging kan zorgen, aangezien er op de campus van Coovi reeds heel wat sportinfrastructuur aanwezig is.

Op 29 januari 2019 verstuurde u en de voormalige collegevoorzitter van de VGC, Guy Vanhengel, een brief naar het toenmalig kabinet van Vlaams minister Philippe Muyters met de aanvraag tot uitstel wegens bijkomend noodzakelijk onderzoek betreffende de Coovi-site – met name de mobiliteitsstudie. Nadien was er overleg tussen Sport Vlaanderen en de Sportdienst van de VGC om de vraag tot uitstel verder te bekijken. Dat overleg is nadien – wellicht door de regeringswissel – wat stilgevallen.

Wat is de stand van zaken omtrent de mobiliteitsstudie? Welke factoren hebben voor een mogelijke vertraging van 2 jaar gezorgd? Welke vragen stelt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zich met betrekking tot de mobiliteitskwestie omtrent het Coovi-complex? Wat zijn de financiële gevolgen van die vertraging van de mobiliteitsstudie voor het Coovi-sportcomplex?

Wat is de stand van zaken omtrent het overleg tussen de Sportdienst van de VGC en Sport Vlaanderen? Werd de vraag tot uitstel ondertussen goedgekeurd? In bevestigend geval, tot wanneer wordt er uitstel verleend? Indien neen, waarom niet en wat zijn de gevolgen voor het project?

Collegelid Pascal Smet: Ik ben blij dat de vraag terug aan bod komt. Er is reeds tijdens een commissievergadering over gesproken. De brief is inderdaad verstuurd geweest en wat er tijdens de vergadering werd verteld, was correct.

Door de stedenbouwkundige diensten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd in juni 2017 een opdracht uitgeschreven voor de opmaak van een beeldkwaliteitsplan (BKP) voor de Kanaalzone. De opdracht werd gegund aan een ontwerpteam. De opdracht ging van start op 11 maart 2018 en het BKP werd op 26 maart 2019 goedgekeurd door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering. In de zomer 2018 besloten Cocof en VGC in gezamenlijk overleg om beroep te doen op bovenstaand raamcontract en de opdracht voor de opmaak van een masterplan openbare ruimte/mobiliteitsstudie Ceria/Coovi te laten uitvoeren door het ontwerpteam van het BKP van de Kanaalzone. Dit masterplan zal een gezamenlijke strategische visie bepalen omtrent mobiliteit, waterhuishouding en omgevingsaanleg die het nodige kader creëert voor de toekomstige projecten en vergunningsaanvragen.

Op 30 november 2018 werd de goedkeuring gegeven voor de opdracht door het VGC-College en in juni 2019 werd de overeenkomst finaal ondertekend door alle partijen (VGC, Cocof en *perspective.brussels*).

In de tweede helft van 2019 zijn er een aantal overlegmomenten doorgegaan tussen de verschillende partners (VGC, Cocof, GO!, *perspective.brussels* en het ontwerpteam) om de opdracht verder te verfijnen. Ondertussen is er een gezamenlijk akkoord bekomen op de finale offerte en kan de uitwerking van de studie van start gaan.

De huidige inschatting is dat de volledige opdracht in totaal ca. 9 maanden in beslag zal nemen. Er zal gewerkt worden in 3 fases die telkens ca. 3 maanden in beslag zullen nemen: in kaart brengen van de huidige situatie; opmaak van de mobiliteitsstudie; opmaak van de landschapsstudie en publieke ruimte.

Er werd overeengekomen dat er in het voorjaar 2020 een tussentijdse rapportering beschikbaar zal zijn die de belangrijkste elementen van het masterplan bevat. De afronding van de studie wordt verwacht eind 2020. Er wordt een globale visie over de Coovi-site ontwikkeld en dit is vanuit stedenbouwkundig oogpunt een goede zaak.

Er is inderdaad overleg geweest in juni 2019 tussen Vlaanderen en Brussel. Dit overleg kwam er op basis van een brief. Sport Vlaanderen heeft toen aangegeven dat er een uitgebreidere motivatie nodig is (o.b.v. overmacht) met een bijhorende, realistische nieuwe planning.

Momenteel werkt de Administratie aan zulke nota en het College zal deze nota finaliseren in het kader van de opmaak van een nieuw Investeringsplan.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Ik stel vast dat u het echt hebt over een beeld- en kwaliteitsplan en een masterplan. Zo lijkt het alsof een aantal zaken fundamenteel in vraag worden gesteld. Anderzijds dacht ik ook dat dit sportcomplex vergund was en vraag ik me af wat er fundamenteel dan nog in vraag kan worden gesteld. Waarom kan de vraagstelling

gewoon niet uitgaan van de premisse dat dat sportcomplex er komt? Waarom het ene op het ander moet wachten, is mij niet geheel duidelijk. Is het gewoon een verdragingsmanoeuvre of heeft het fundamentele gevolgen voor het sportcomplex? Dat vraag ik me toch wel af.

U zegt dat het rapport eind 2020 wordt goedgekeurd, maar u hebt niet echt een antwoord gegeven op de vraag of dit gevolgen heeft voor het project. Zoals ik reeds heb gezegd, hebben subsidies vaste termijnen.

Ik vraag me af of dit, wanneer we uitstel verlenen, geen fundamentele gevolgen zal hebben.

Ik heb enkele bijkomende vragen. Zijn er fundamentele wijzigingen op til in dit project? Als er uitstel wordt verleend, heeft dit gevolgen voor de financiering en dergelijke van het project?

Collegelid Pascal Smet: Ik kan op beide vragen niet vooruitlopen.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Dat vind ik toch verontrustend.

Collegelid Pascal Smet: Je moet toch de resultaten van de studie afwachten?

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Het gaat toch over een beslist beleid? Dan wordt het beslist beleid toch in vraag gesteld.

De voorzitter: U hebt uw antwoorden gekregen.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Ik heb geen antwoord gekregen. Mijn vragen stonden letterlijk aangekondigd in mijn tekst. Het zijn geen bijkomende vragen.

Collegelid Pascal Smet: Ik kan niet vooruitlopen. We moeten eerst de resultaten van de studie afwachten. Misschien doet u studies waarvan u de resultaten op voorhand kent. Bij mij werkt dat zo niet. Ik wacht de resultaten af en nadien zullen we deze bekijken en zal het College een beslissing nemen.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Ik herhaal, er is zoiets als beslist beleid. Wanneer het beslist beleid in vraag wordt gesteld, heeft dit fundamentele gevolgen. U kan moeilijk zeggen dat u zich inzet voor nieuwe sportinfrastructuur als u het beslist beleid opnieuw in vraag stelt.

Het kan niet dat u 1 fundamenteel meerwaardeproject in vraag stelt en anderzijds zegt dat u voor sportinfrastructuur zorgt.

Als u zich echt engageert, moet u nu zeggen dat dit sportcomplex er gegarandeerd komt.

Collegelid Pascal Smet: U gaat niet bepalen wat ik ga zeggen.

- *Het incident is gesloten.*

Oprichting van een eengemaakt cultuurloket

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): In Brussel zijn maar liefst 8 verschillende ministers bevoegd voor Cultuur. En dan laten we de 19 schepenen van Cultuur nog buiten beschouwing. Dat zijn veel verschillende visies op cultuur, veel verschillende regels en procedures en nog te weinig afstemming.

Op het terrein overstijgen kunstorganisaties elke dag muren en drempels tussen gemeenschappen en talen. De Brusselse overheden moeten volgen. Vorige legislatuur werd al een belangrijke stap gezet met de opstart van de gemeenschappelijke cultuurcommunicatie in samenwerking met *visit.brussels*.

De tijd lijkt nu meer dan rijp voor een volgende stap: 1 loket voor kunstenaars.

Recent presenteerde het Brussels Kunstenoverleg/Réseau des Arts (BKO/RAB) de resultaten van een onderzoek getiteld “Creatief met chaos”. Daarin stellen ze de vraag “hoe de culturele organisaties omgaan met het institutionele en demografische patchwork.” Een van de duidelijke aanbevelingen is het eengemaakt loket voor de kunsten in Brussel.

Op 23 oktober 2019 stelde *innoviris.brussels* de resultaten voor van een ‘*Prospective Research*’ naar de vraag: “Hoe bijdragen aan een verduurzaming en diversifiëring van de creatieve en culturele industrie in Brussel?”. Ook daarin wordt gepleit voor het oprichten van een meertalige culturele promotiedienst (...) om te fungeren als eerstelijnsstegang voor artiesten tot de creatieve en culturele sector in Brussel.

Op het Nieuwjaarsevenement van BKO/RAB gaf 1 van de sprekers, zakelijk directeur van Hiros, Yasmina Bouda, inspiratie over hoe een eengemaakt kunstenloket er zou kunnen uitzien. Ze zag een fysieke plek met een warm onthaal en koffie, een laagdrempelige ontmoetingsplek, waar de start van de uitbouw van een netwerk kan beginnen voor kunstenaars. De creatieve brainstorm in de artistieke sector is alvast begonnen.

Het draagvlak voor een eengemaakt loket is er, ook op het politieke niveau.

Het VGC-bestuursakkoord 2019-2024 schaarde zich achter het idee van een cultuurloket: *“Naar analogie met de gemeenschappelijke cultuurcommunicatie die in het najaar van 2019 start, werken we mee aan de oprichting van 1 cultuurloket dat een uniek en duidelijk aanspreekpunt is voor kunstenaars.”*

Het Cocof-akkoord heeft het over: *“mettre en place, avec les autres entités concernées, l’office culture et à étendre l’accord de collaboration entre la Fédération Wallonie-Bruxelles et la Communauté flamande aux Commissions communautaires afin de renforcer le soutien aux projets culturels bruxellois.”*

En ook het gewestelijk Regeerakkoord vermeldt een eengemaakt loket: *“In dat verband zal de Regering de bicommunautaire culturele initiatieven ondersteunen en bijstand verlenen om een tweetalig uniek loket voor de Brusselse cultuurspelers en kunstenaars op te richten.”*

Hoe ziet u de werking van een cultuurloket voor Brusselse kunstenaars?

Wie kan het loket beheren, is hier een rol weggelegd voor bijvoorbeeld BKO/RAB?

Hoe wordt samengewerkt met bestaande platformen en loketten?

Moet dit loket er in de eerste plaats zijn om subsidiemogelijkheden te bundelen? Of gaat de opdracht breder, met informatie over cultureel beleid, ondersteuning m.b.t. tewerkstellingsstatuten, doorverwijzing naar mogelijke partners...? Op welke wijze zullen ook de amateurkunsten beroep kunnen doen op een dergelijk loket?

In welke talen zullen kunstenaars terecht kunnen aan het loket? In de 2 officiële Brusselse talen, of wordt er rekening gehouden met de vele anderstalige kunstenaars?

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Ik vind het idee van een cultuurloket fantastisch, maar... het bestaat al. Vlaanderen heeft immers al een cultuurloket. Een cultuurloket moet, ik citeer: “met advies, coaching en begeleiding alle betrokkenen uit de culturele sector wegwijs maken bij de nieuwe mogelijkheden van aanvullende financiering in het culturele veld, naast de overheidssubsidies. Dit was eerst een kunstenloket, specifiek voor de kunsten, maar in 2018 werd het verbreed naar de hele cultuursector. Dit cultuurloket behandelt vragen uit Vlaanderen en Brussel over werken in de creatieve industrie, internationale mobiliteit, ondernemerschap, intellectuele eigendom, aanvullende financiering enzovoort. Er is een online kennisbank om mensen met specifieke vragen verder te helpen.”

Waar is dat kunstenloket? In Brussel! Aan het Saincteletteplein, aan het Kaaitheter. U kunt er eens gaan kijken. Het is een fysieke plek, met een warm onthaal en koffie, een laagdrempelige ontmoetingsplek waar de start van de uitbouw van een netwerk kan beginnen.

Fantastisch, toch? Het bestaat en het werkt ook voor Brussel. Mijn eerste vraag: is hiermee reeds afgestemd? Dit is een essentiële vraag. Wat ik me verder afvraag: heeft de Franstalige Gemeenschap iets gelijkaardigs? Indien ja, zou het misschien nuttig zijn dat beiden eens samen een koffie gaan drinken en kijken wat er mogelijk is en of er nog lacunes zijn. Misschien zijn er inderdaad vragen voor Brussel die niet opgelost geraken. Dan moet men gewoon eens bekijken hoe men kan samenwerken en bepaalde thema's beter bespelen.

Maar ik wil alvast waarschuwen dat we geen dubbel of driedubbel werk moeten doen. ‘Bezint eer ge begint’, is de leuze. Vlaanderen zit niet te wachten op een Brussels cultuurloket. Vlaanderen neemt haar verantwoordelijkheid en heeft een cultuurloket, ook voor Brussel.

De toevoeging van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ligt bovendien beleidsmatig heel moeilijk. Dat is namelijk niet bevoegd voor gemeenschapsmaterie. We hebben wel zoiets als ‘biculturele materie van gewestelijk belang’. Ik ga niet in detail treden, maar kort gezegd: dit is institutioneel knoeiwerk. We mogen dat begrip niet verder nodeloos openrekken om dan in bevoegdheidsdiscussies te belanden waar onze instellingen de pineut van zijn. Ik verwijs in die context naar de discussie over de schoolcontracten.

Werden er reeds concrete stappen ondernomen in de richting van een eengemaakt Brussels cultuurloket? Trekt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ook dit project, zoals de cultuuragenda? Hoe waakt de VGC erover dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geen bevoegdheidsoverschrijding zal begaan?

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): De vraag draait hier duidelijk om onze metropole cultuur. Hoe kunnen we samen, en niet dubbelop, naar dit beleidsdomein kijken? Vlaanderen heeft

effectief een cultuurloket, maar Vlaanderen heeft misschien niet genoeg rekening gehouden met advies.

Heeft er al iemand van de verschillende beleidsniveaus initiatief genomen om hierover samen te zitten? Bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zit er een deel bij minister-president Rudi Vervoort, maar ook de Cocof, VGC en zelfs Vlaanderen moeten dan uitgenodigd worden.

Collegelid Pascal Smet: Collega Vanden Borre, u heeft het niet begrepen. U denkt vanuit een gemeenschap, wij denken vanuit een territorium, vanuit de stad. Overal ter wereld zijn de steden de plekken waar zaken gebeuren. Wij willen mensen verbinden. Er bestaat inderdaad een loket in Vlaanderen, maar dat is gericht op Vlaanderen.

In Brussel kunnen kunstenaars daar inderdaad naartoe gaan, ze kunnen naar de VGC gaan, naar de Cocof, naar de Franse Gemeenschap, zelfs naar de Europese Unie. Kom dan maar eens te weten als beginnend of ervaren kunstenaar waar je subsidies kan aanvragen? Daarom willen wij Brussel in de toekomst veel meer promoten als internationale stad. Dat geldt zowel voor onze eigen kunstenaars, maar ook voor buitenlandse kunstenaars die naar Brussel willen komen.

In Brussel is er geen dominante cultuur meer. We zijn een stad van minderheden, en die hebben allemaal eigen subsidieregels. Op de receptie van BKO/RAB heb ik aan de culturele elite van deze stad gevraagd of zij willen aanvaarden dat Brussel, na Dubai, de meest kosmopolitische stad ter wereld is, en zeker de meest kosmopolitische van Europa, en dat Brussel dus geen Franstalige stad is. Toen ging er een siddering door de zaal. Er is daar nog werk.

Met het cultuurloket willen we alle beschikbare informatie op een bevattelijke manier naar de kunstenaars brengen. Dat vergt een analyse van de bestaande reglementen, dat vraagt om oog te hebben voor overeenkomsten en verschillen en dat vraagt om mensen te leiden.

Ten tweede, moet een cultuurloket ook het statuut van de kunstenaar uitleggen. Met mijn gewestelijk petje op ben ik bevoegd voor de Europese en internationale uitstraling van Brussel en ook voor het buitenlands beleid. Ik wil graag dat buitenlandse kunstenaars naar Brussel komen en dat ze een antwoord krijgen op hun vragen over verblijfsstatuten en financiële statuten.

Dat eengemaakt kunsten- of cultuurloket moet dus verschillende loketten hebben: over de subsidieregels, over de verblijfsstatuten, over de statuten die culturele activiteiten mogelijk maken. We moeten die plek in de wereld opeisen. De toekomst behoort toe aan de steden, ooit zullen ze dat hopelijk in Vlaanderen ontdekken, wellicht als het al te laat is.

Er is maar een echte stad in Brussel, ook al komt Antwerpen in de buurt. Maar die troef moeten we gebruiken. Wie moet dat doen? Dat kan het BKO/RAB zijn, dat moeten we nog bekijken. Ik sluit dat niet uit, want we hebben al met hen samengewerkt. Samen met collega Sven Gatz hebben we al enorm getrokken aan de cultuurcommunicatie. We willen zo'n loket dus nu realiseren en er moet dan samengewerkt worden, ook met het Vlaamse loket. Maar de invalshoek is anders en dat heeft niets te maken met bevoegdheidsoverschrijding. Wetten en praktische bezwaren die altijd weer in de weg staan? Willem Elsschot moest het horen... De politiek is er om dingen mogelijk te maken en we zullen dat ook doen.

Mij lijkt het logisch dat het loket werkt in het Nederlands, Frans, Engels en misschien in het Duits, en zelfs nog andere talen. Hoe internationaler we ons profileren, hoe groter onze toekomst zal zijn. Hoe provincialer we ons gedragen, hoe kleiner.

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): Ik ben niet verbaasd dat het collegelid enthousiast is over het cultuurloket, het gaat immers om cultuurcommunicatie. Het is ook een bewijs dat er vanuit het College goed geluisterd wordt naar het terrein en naar de noden die er leven. De culturele sector mag in onze kosmopolitische stad niet verwaarloosd worden. Brussel is een kunststad, *the place to be* voor kunstenaars van over de hele wereld. Dat geldt ook voor kunstliefhebbers. Het BKO/RAB verzamelt maar liefst 177 organisaties, van kleine collectieve sociaal-artistieke initiatieven tot De Munt. Zij komen samen, discussiëren, denken na over hoe kunst en cultuur toegankelijk kunnen worden voor iedereen. Er is dus een hele grote nood aan dat cultuurloket als plek waar alle informatie verzameld wordt.

Langs Franstalige kant bestaat ook zo'n loket en ik ken het Vlaamse loket ook goed. Ik weet dat zij openstaan voor Brusselse vragen. Maar de kwestie is vooral hoe een Braziliaanse student zijn weg hier vindt. Het loket is dus een soort eerstelijnsvoorziening.

Het collegelid sprak over de culturele elite tijdens het receptie van het BKO/RAB. Wel, dat is geen elite meer. De kunstensector is veranderd, alle kunstenaars en organisaties zijn betrokken bij de stad en de problemen die hier leven.

Ik kijk dus echt uit naar de start van het loket en we moeten zeker niet wachten op het einde van de legislatuur om het in te huldigen.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): De band met de Gemeenschappen is fundamenteel. Het collegelid zegt het zwart op wit; hij gooit de basisprincipes van de Grondwet en de bevoegdheidsverdeling overboord.

Collegelid Pascal Smet: Dat heb ik niet gezegd!

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Het collegelid zegt letterlijk dat wetten en praktische bezwaren dingen niet mogen verhinderen. Als dat de werkwijze is in dit land! We weten allemaal welke consequenties dit heeft. Als er op geen enkele manier rekening gehouden wordt met de Grondwet of de bevoegdheidsverdeling, dan is dat het einde van dit land.

Het collegelid zegt ook dat het Vlaams cultuurloket niet werkt, of alleszins niet goed. Hij heeft daar redelijk denigrerend over gesproken. Hij zegt dat Vlaanderen het niet begrepen heeft en had het zelfs over het platteland en provincialistisch denken. Hij heeft ook verwezen naar de tegenstelling tussen de stad en het platteland. (*Protest van collegelid Pascal Smet*)

Vlaanderen is wel de meest verstedelijkte regio in Europa. De tegenstellingen die het collegelid bewust opzoekt tussen Vlaanderen en Brussel is juist wat het cultuurloket niet probeert te doen. Het is ook bevoegd voor Brussel. Het lijkt mij dus veel beter dat het Vlaams cultuurloket zou samenwerken met zijn Franstalige tegenhanger voor Brusselse aangelegenheden en hier concrete oplossingen aanbiedt in plaats van de zaken opnieuw te gaan bemoeilijken.

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Ik dank het collegelid om in Brussel verbinding te zoeken. Wie denkt dat hij de toekomst van ons land in handen heeft, geeft hem echter iets te veel eer. Wij willen mensen effectief verbinden. Ik hoor mensen van de N-VA zeggen dat dit een holle slogan is. Als het een slogan zou zijn, dan herhaal ik ze nog maar eens: “*Wij willen mensen verbinden.*” Wij denken echter niet zozeer in slogans, maar in actie en opportuniteiten. Ik wil het collegelid bijtreden in zijn aandacht voor minderheden. Minderheden aanvaarden is de basis van onze rechtsstaat. Democratie is een ding, maar onze rechtsstaat een ander. Samenwerken en samen denken geeft de basis aan samenleven.

- *Het incident is gesloten.*

De sluiting van cultuurhuis Le Space

De heer Jan Busselen (PVDA): Ik ga verder op het onderwerp cultuur. Het cultuurhuis Le Space op de hoek van de Sleutelstraat en de Dansaertstraat moest begin januari 2020 sluiten. De huisbaas heeft andere plannen voor het pand.

Le Space is een onafhankelijk artistiek centrum dat een platform biedt aan projecten rond solidaire gemeenschapswerking, duurzaamheid en sociale vernieuwing. Het is een mooi voorbeeld van samenwerking met minderheden en communicatie in 3 talen. Zij voeren al uit wat de verschillende cultuurministers zouden willen bereiken.

In 5 jaar tijd wist Le Space uit te groeien tot een begrip in de Brusselse culturele *scene*. Met uiterst beperkte middelen werden er zo'n 60 culturele evenementen per jaar georganiseerd. Wie er kwam, kon er kunstenaars zien uit de *underground scene*, vernieuwend, kritisch, activistisch. Er kwamen mensen langs als Shadia Mansour, La Caution, Akua Naru en nog vele anderen. Beginnende kunstenaars kregen er een platform.

Voor de werking en zelfs het voortbestaan van Le Space is het verlies van hun ruimte uiteraard problematisch. Le Space kan rekenen op 12.000 euro subsidies van de VGC, net niet de helft van de huur- en werkingskosten. De andere helft moet elke maand geput worden uit inkomsten van de bar, de verhuur van de ruimte en bijdragen van sympathisanten.

Was het collegelid op de hoogte van de gedwongen sluiting van dit Brussels cultuurhuis?

Heeft hij contact gehad met Rachida Aziz, bezielster van Le Space?

Heeft hij reeds aan een oplossing gedacht om de nog geprogrammeerde artiesten elders een podium te geven? Heeft hij reeds ideeën om de programmatie en de missie van dit cultuurhuis elders te kunnen laten voortbestaan?

Collegelid Pascal Smet: Ik heb het nieuws over de gedwongen sluiting van Le Space net zoals anderen vernomen via de pers. Vanuit de VGC Kunsten ondersteunen we Rachida Aziz en Le Space al sinds het prille begin en dat in stijgende lijn én als enige overheid. De subsidies heb ik zelf opgetrokken van 8.000 euro naar 15.000 euro, dus ze krijgen meer dan 12.000 euro die de heer Jan Busselen vernoemde. In 2018 en 2019 kreeg Le Space telkens 15.000 euro. Het dossier voor 2020 wordt op dit moment geadviseerd. Mijn medewerker was aanwezig op het slotweekend in Le Space. Het klopt dat dit cultuurhuis de complexiteit van Brussel omarmt zonder in hokjesdenken te vervallen.

Le Space heeft tot op vandaag nog geen formele vraag gesteld aan het kabinet of de Administratie. Het lukt mijn Administratie zelfs niet om in contact te komen met Le Space. We hebben wel informele contacten. Daar horen wij dat er werkgroepen zijn opgericht om na te denken over een mogelijke ruimte en een oplossing voor het programma – en horen we dat Le Space reeds een voorstel heeft gekregen om hun werking onder te brengen in een gerenommeerd kunstenhuis.

De heer Jan Busselen zei het zelf al, dit cultuurhuis opereert in de *underground scene*. Zij hebben het niet zo graag dat beleidsmakers zich daar te veel mee bemoeien. Als wij hen plots oplossingen zouden aanreiken, zouden ze het denk ik niet zo waarderen. Dat wil niet zeggen dat we niet bereid zijn om samen te zitten. Mijn Administratie heeft al pogingen ondernomen om contact op te nemen, maar dat is niet gelukt. We wachten nu hun plannen af. Ook dat is eigen aan de cultuursector. Als zij prat gaan op een *underground* beweging, dan moeten ze ook zelf een plek vinden. Als er een nieuw dossier wordt ingediend, zullen we zien hoe we dat zullen beoordelen. De VGC ondersteunt al vele jaren initiatieven zoals Globe Aroma, MILL/Needcompany en Cinemaximiliaan, Werkplaats Walter, enzovoort. Er kwam een atelier in de Gallaitstraat en ruimtes voor kunstenaars in de gemeenschapscentra. Op dat vlak voeren we dus een heel open beleid. We zullen nu zien wat de toekomst brengt en in welke mate wij dat kunnen ondersteunen.

De heer Jan Busselen (PVDA): Ik ben zelf wel gemakkelijk in contact gekomen met Rachida Aziz. Blijven proberen dus.

De voorzitter: Misschien kan de heer Jan Busselen het telefoonnummer doorgeven?

De heer Jan Busselen (PVDA): Ik zal dat zeker doen. Mevrouw Rachida Aziz is iemand met een duidelijke mening, die niet in een hokje te plaatsen valt. Ze is een verrijking voor het Brussels cultuurlandschap en de diversiteit. Ze blijft steeds communiceren in de 3 talen. Ze spreekt ook een Nederlandstalig publiek aan dat normaal moeilijker te bereiken is door de VGC. Ik hoop dat er wel actief gezocht wordt naar oplossingen voor Le Space. Het gaat echt om een cultuurhuis dat een meerwaarde biedt en het volgt volledig de lijn van het beleid van het collegelid bevoegd voor Cultuur.

Collegelid Pascal Smet: Ik wil wel nog eens benadrukken dat de VGC hen in het verleden al gered heeft. Als wij hen geen subsidies gegeven hadden, was hun werking in gevaar gekomen. Die 15.000 euro betekende overleven of niet. Als wij dat toen niet hadden gegeven, hadden ze wellicht niet kunnen overleven. We hebben ze in het verleden al zeer duidelijk ondersteund. We sluiten dat ook in de toekomst niet uit. Maar als men prat gaat op een *underground* beweging... Zij houden er niet van dat de 'bovengrond' zich met de *underground* bemoeit.

De heer Jan Busselen (PVDA): De VGC heeft Le Space in het verleden gered, laat dat dan ook zo zijn in de toekomst.

- Het incident is gesloten.

ACTUALITEITSVRAAG (R.v.O., art. 60)

Vlaamse besparingen op subsidies voor circuswerking

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Op de website van de Vlaamse Regering lezen we sinds 7 februari 2020 tegenstrijdigheden.

Het aparte subsidiekanaal voor circuskunsten vanaf 2008 sloeg alle verwachtingen; een enorme opmars van excellerende circuskunstenaars geroemd tot in het buitenland.

Deze groei creëerde noden: circusateliers krijgen wachtlijsten, een tekort aan docenten, de circusmakers hebben nood aan werkplaatsen waar ze kunnen reflecteren en experimenteren, artistiek en historisch circusonderzoek. Vlaamse circuscompagnieën spelen op internationaal gerenommeerde festivals met artistiek hoogstaande producties en het Vlaamse circusbeleid komt aan bod in Europese studies.

Voorzitter: mevrouw Soetkin Hoessen

Het Vlaamse circus is klaar voor een volgende stap, en ook het beleid speelt daarop in. Op 1 maart 2020 bekrachtigt de Vlaamse Regering een nieuw Circusdecreet. Dat instrument moet het Vlaamse circusveld kansen geven om zich te professionaliseren en sterker te staan. De keuze om vast te houden aan een aparte subsidielijn voor circus geeft een veld in volle ontwikkeling de nodige aandacht op maat. Het decreet zelf wordt door de sector inhoudelijk goed bevonden, alleen zijn er nooit budgetten toegekend.

En dat lezen we op 7 februari 2020: het circusbudget van 2020 is volledig toegewezen. Voor circusprojecten die nog starten in 2020 kunnen geen subsidiedossiers meer ingediend worden en de indiendatum vervalt op 1 april 2020. Ook voor circusopleidingen of promotie kun je geen subsidieaanvraag meer indienen. *Did they do it again?* Weerom een categorie waar een verbindende, sociale en inclusieve werking centraal staat. En weerom een beleidsbeslissing uit Vlaanderen die ook Brussel treft.

Op artistiek niveau moet ik niet herhalen dat Brussel een kweekvijver is van experiment en kruisbestuiving van diverse *unusual suspects*. Ook Brusselse pioniers zullen geen projectsubsidies van de Vlaamse Gemeenschap meer kunnen aanvragen. De humus die de professionalisering voedt.

Doordat het geld nu al op is voor de projectsubsidies houdt de sector haar hart vast voor de niet-geïndexeerde structurele middelen. Waar in het verleden slechts 5 atelierwerkingen in aanmerking kwamen voor structurele subsidies, zullen er nu allicht 9 atelierwerkingen op 1 mei 2020 een aanvraag/beleidsplan indienen. Binnen de sector is iedereen zich aan het professionaliseren, maar dat gaat niet indien de budgetten niet verhogen. Zelfs met een verdubbeling van het budget is het nog krap.

In Brussel is het Nederlandstalige Circus Zonder Handen een schoolvoorbeeld van Brusselse sociaal-culturele verbinding. Ze werken samen met een brede waaier aan partners: scholen, gemeenschapscentra, initiatieven voor buitenschoolse opvang, Brede Scholen, jeugd- en cultuurhuizen... Hun inspanningen ten aanzien van diversiteit resulteren in een diverse deelnemersgroep: 45 % van de deelnemers leeft in een financieel kwetsbaar gezin en de verdeling jongen/meisje is precies gelijk!

Kan het collegelid ons vertellen wat hij reeds doet voor de specifieke ondersteuning van circuswerkingen? Heeft hij zicht op de impact van deze Vlaamse beslissing in Brussel?

Collegelid Pascal Smet: Wij ondersteunen Circus Zonder Handen als zeer belangrijke partner in het Cultuur-, Jeugd- en Sportbeleid van de VGC. We sloten daarom een convenant af met deze organisatie voor de periode van 1 januari 2016 tot en met 31 december 2020. Wij hebben de subsidies gevoelig opgetrokken. In 2012 ontvingen ze 60.000 euro en nu is dat jaarlijks 180.000 euro omdat we hun verbindende werking op het Brusselse terrein zeer belangrijk en ook zeer uniek vinden. Ze brengen mensen bij elkaar en doen jonge Brusselaars dromen. Ze doen hen geloven dat er een toekomst mogelijk is op een andere manier. In de convenant hebben wij daarom verschillende opdrachten gegeven. Wekelijkse circuslessen op verschillende locaties, de uitbouw van antennewerkingen, een toeleidingsaanbod voor mensen uit kansengroepen, wat superbelangrijk is. Jonge Brusselaars kunnen zich op een andere manier uitdrukken en voelen zich gewaardeerd.

Daar hoort ook het uitbouwen van een productiegroep of een vakantieaanbod bij. Er zijn heel wat opdrachten gegeven. Trouwens ook op het afstemmen van de Brede Scholen, de initiatieven voor buitenschoolse opvang en de speelpleinwerking is ingezet. Collega Sven Gatz heeft daar ook vanuit Vlaanderen extra middelen aan besteed. We hebben er alleszins veel vertrouwen in en geloven ook in de werking ervan.

We weten dat ze op zoek zijn naar een geschikte infrastructuur om de werking verder te laten groeien. We werken nauw met hen samen. Zodra we een geschikte locatie vinden, kunnen we ook met hen daarover communiceren.

Over de impact van deze Vlaamse beslissing in Brussel werden wij niet geïnformeerd. Dat vinden wij bijzonder jammer. U weet vast dat het circus 10 jaar geleden door de heer Bert Anciaux is opgericht. Hij was de architect van het Circusdecreet omdat hij er terecht een groot potentieel in zag. Circus spreekt iedereen aan, ongeacht de afkomst. Kinderen en jongeren van diverse komaf vindt je veel meer in circusateliers dan op andere plekken omdat het een kruispunt is tussen Jeugdwerk, Sport en Kunst. Ik heb dus helaas geen zicht op de impact van deze beslissing. Het is zeker geen wijze beslissing van de Vlaamse Gemeenschap.

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Ik heb geen aanvullende vragen. Ik ben gerustgesteld dat we in Brussel toch de juiste impact van het circusbeleid zien en blijven ondersteunen. Het empowerment dat jonge, maar ook oudere mensen via het circus opdoen, is enorm.

INTERPELLATIES (R.v.O. 61)

Pestgedrag in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel

De heer Fouad Ahidar (one.brussels-sp.a): Ik kon nooit vermoeden dat ik 40 jaar later voor jullie zou staan met een vraag over pesten. Zelf ben ik zeer lange tijd op school gepest, werkelijk zwaar gepest. Ik herinner me dat alsof het gisteren was. Ik heb het nooit gedurfd om daarover iets aan mijn ouders te vertellen. *C'était la honte*. Vooral omdat ik niet durfde terug te slaan. Ik was sterker en groter, maar durfde niet terug te slaan, ik wilde eenvoudigweg niet vechten. Ik zocht geen ruzie. Ik durfde ook niets te zeggen omdat ik ermee bedreigd werd dat, als ik iets zou zeggen, ik de dag nadien nog meer klappen zou krijgen. Ik dacht dat mijn ouders kwaad zouden zijn als ik het hen zou vertellen.

Iedereen weet wat de 4 punten op mijn hand betekenen. Het is duidelijk en iedereen doet mee. Ik heb ook strepen op mijn gezicht gezet. Dankzij die strepen heeft mijn moeder destijds ontdekt dat ik elke dag slaag kreeg. Ik speelde graag met de knikkers en mijn handen waren altijd vuil, maar ik had dat niet opgemerkt. Ik wou gewoon nadien naar huis en voor ik thuis binnen stapte wreef ik over mijn gezicht. Er zaten dus voortdurend strepen op mijn gezicht. Op een bepaald ogenblik vroeg mijn moeder aan mijn neef waarom ik altijd strepen op mijn gezicht had. Hij antwoordde toen dat ik elke dag klappen kreeg op school maar niets durfde te zeggen. Dankzij mijn strepen is mijn moeder het dus te weten gekomen en is mijn vader de volgende dag naar de school toegestapt en heeft de school half op zijn kop gezet. Hij was kwaad. Hij toonde mij zo dat ik het recht had om schrik te hebben en dat we als kind hulp mogen vragen aan onze ouders. Ik had hulp nodig. Men moet dat kunnen zeggen. Ik heb het niet gedurfd. Had ik geweten dat mijn vader op die manier zou reageren, had ik geen 6 jaar hoeven te wachten. Bijna 5,5 jaar lang kreeg ik elke dag op de speelplaats of onderweg naar huis of tijdens het knikkeren slaag. Dat had ik kunnen vermijden. Misschien was ik te laf om te reageren, ik weet niet welke woorden hier op zijn plaats zijn. Nu kan ik eindelijk iets zeggen. Ik tracht sindsdien elke dag het debat daarover naar voor te schuiven.

We hebben onlangs in de pers nog beelden gezien van kinderen die zelfmoord plegen. Dat is het ergste wat kan gebeuren; dat een kind denkt dat de enige manier om het pesten te doen stoppen, zelfmoord plegen is. Het ergste nog is het gevoel te krijgen dat je ouders voor niets dienen. Dat ze niets kunnen betekenen en ze er niet zijn voor u. Dat is het allerergste wat kan gebeuren, zeker ook voor de ouders wiens kind zelfmoord heeft gepleegd.

Pesten blijft nog altijd als een hardnekkig virus op onze scholen woeden. Enkele dagen geleden konden we in de Franstalige pers lezen dat een 14-jarig meisje uit Charleroi zelfmoord had gepleegd omwille van pestgedrag op school en op de sociale media.

De nieuwe kinderrechtencommissaris, mevrouw Caroline Vrijens, gaf in een interview eveneens aan dat ze nog heel regelmatig vragen en klachten krijgt van kinderen en jongeren over pesten, zowel op school als op sociale media.

Leerlingen en ouders voelen zich nog te vaak radeloos wanneer hun gezin het slachtoffer wordt van pesten. Het pestgedrag beperkt zich bovendien niet alleen tot de schoolomgeving. Vele Brusselse kinderen ervaren ook pestgedrag buiten de omgeving van de school, tijdens vrijetijdsactiviteiten, op straat, in de metro, en uiteraard op sociale media.

Verschillende organisaties en initiatieven staan klaar om jongeren, gezinnen, scholen en andere organisaties te helpen bij de aanpak van pesten. De vraag is of het voor alle soorten betrokkenen steeds duidelijk is bij wie ze terecht kunnen voor tips en hulp. Vaak is voor de betrokkenen de drempel ook hoog om een hulpvraag te stellen of het pesten te melden.

Pesten moet altijd onder de aandacht blijven. We pleiten al jaren voor een overkoepelend en concreet beleid rond pesten in Brussel. Te vaak horen we nog getuigenissen van jongeren of ouders die door pestgedrag getroffen worden, met de handen in het haar zitten, en niet goed weten waar ze met hun moeilijke vragen terecht kunnen.

Houdt de VGC of de Vlaamse overheid cijfers bij over pestgedrag in Brusselse Nederlandstalige scholen of in het vrijetijdsaanbod? Hoeveel meldingen worden geregistreerd en door wie wordt melding gedaan? Zien we hier evoluties in?

Heeft de VGC een antipestbeleid? Voeren alle Brusselse Nederlandstalige scholen een antipestbeleid? Op welke wijze ondersteunt het OCB de scholen hierin: met infomateriaal, concrete tools, begeleiding op maat aan scholen? Welke remediërende of sanctionerende maatregelen kunnen scholen nemen wanneer ze geconfronteerd worden met pestgedrag?

Welke meldpunten bestaan er vandaag voor Nederlandstalige scholieren, hun ouders en directies om pesten te melden? Op welke wijze worden die aan leerlingen kenbaar gemaakt? Hoe vaak worden die kanalen geraadpleegd?

Welke preventieve acties worden gevoerd om pestgedrag te voorkomen?

Hoeveel leerlingen werden opgenomen in een Time-out project omwille van pestgedrag?

Jongeren worstelen vaak met psychische en sociale problemen na pestgedrag, ook op latere leeftijd. Hebben de VGC en haar partners op het terrein zicht op deze effecten van pesten? Krijgen jongeren psychologische begeleiding na pestgedrag? Hoeveel jongeren werden door de CLB's doorverwezen naar gespecialiseerde psychologische en sociale hulp?

Op welke manier wordt omgaan met pestgedrag opgenomen in de opleidingen en vormingen van leerkrachten?

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Ik dank de heer Fouad Ahidar voor zijn vraag en zijn oprechte emotionele getuigenis. Zijn vragen zijn zeker pertinent. Met de Week tegen pesten nu wil ik graag uw reactie kennen op wat ik vanmorgen op de radio heb gehoord. Het pestgedrag zou in Vlaanderen en Nederlandstalig Brussel afgenomen zijn. Ik ben oprecht blij dat te horen. Het zou komen dankzij de initiatieven op scholen, radio, tv en sociale media.

Ik herinner me nog goed het antipestlied dat mijn kinderen op school en ook thuis zongen. Mijn dochter kwam ook thuis met 4 stippen op de handen. Zelf zet ik ze zo dadelijk ook. De griffier heeft ze ook op haar handen gezet, zie ik.

Is het nieuws correct dat deze initiatieven de vermindering van pestgedrag hebben bewerkstelligd? Welk aspect heeft de meeste uitwerking gehad? Misschien is het wat te vroeg om daar onmiddellijk op te reageren, maar ik ben er wel benieuwd naar.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Ik sluit mij aan bij de bedankingen voor de heer Fouad Ahidar om dit belangrijk probleem bij de start van de Week tegen pesten op de agenda te plaatsen en ik dank hem ook voor zijn oprechte getuigenis. Het is inderdaad een zeer belangrijk probleem, dat al goed werd geïllustreerd. De impact van pesten op kinderen kan bijzonder groot zijn en kan leiden tot een slecht zelfbeeld en in extreme gevallen zelfs tot zelfmoord. Dat is al in verschillende gevallen aangetoond.

Het onderzoek dat vandaag werd gepubliceerd, is door de UGent verricht. Bij 1.600 jongeren tussen 11 en 18 jaar oud krijgt 48 % te maken met pesten. Dat is een gigantisch aantal. De impact is groot en het fenomeen is ook groot. Het goede nieuws is echter dat er actie wordt ondernomen en dat de actie ook werkt. De situatie verandert. In hetzelfde onderzoek wordt erop gewezen dat daar waar beleid wordt gevoerd, er een zichtbare daling is van het aantal kinderen dat zegt gepest te worden. Ook het aantal kinderen dat intensief wordt gepest, daalt dan. Dat is goed nieuws.

Hebt u zicht op de situatie in Brusselse scholen? Wat onderneemt u om de acties te ondersteunen? Het betreft hier geen exacte wetenschap. Het is eerder een zaak van groeps cultuur. De hele groep moet duidelijk maken dat pesten niet kan.

Wat kan de VGC op dat vlak als ondersteuning bieden? Is er in een regelmatige meting voorzien die toelaat om een evolutie vast te stellen zoals het onderzoek heeft aangetoond? Of moet dat in een specifiek onderzoek gebeuren en behoort dat dan tot de mogelijkheden?

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): Ik wil de heer Fouad Ahidar bedanken voor zijn moedige getuigenis. Het is een teken van sterkte, niet van zwakte, om de gevoelens te tonen die dit met zich meebrengt en zo een stukje kwetsbaarheid te laten zien. Het toont aan dat slachtoffers van pesten dit levenslang met zich meedragen. Er is ook niets dat je meer raakt dan je kinderen die worden gepest. Veel ouders voelen zich machteloos bij het verdriet en het lijden van hun kind.

Pesten verdwijnt nooit volledig uit de actualiteit, en al zeker niet tijdens de Week tegen pesten. Je kan geen enkele krant openslaan of televisiezender opzetten zonder dat het thema wordt aangesneden. Het is goed dat pesten bespreekbaar wordt gemaakt.

Het is zeer verontrustend dat pesten, door de opkomst van de sociale media, niet meer stopt aan de schoolpoort. Ik hoop dat de heer Fouad Ahidar vroeger nog een veilige haven vond bij hem thuis, maar dat zit er vandaag niet meer in. Het gaat 24 uur op 24 uur door op sociale media zoals Facebook.

Hoe verloopt de samenwerking met de Vlaamse Regering? De VGC kan dit immers niet alleen aanpakken. Was er al overleg met de onderwijskoepels en de pedagogische begeleidingsdiensten? Beschikken leerkrachten over een *toolkit* of draaiboek om pestgedrag te detecteren?

Daarnaast sluit ik me aan bij de vraag van de heer Fouad Ahidar over Time-out tegen pesten. Ik zou het ook willen omkeren: kan het nuttig zijn om niet alleen slachtoffers, maar ook pesters in dergelijke programma's op te nemen? Hun gedrag mag immers niet alleen repressief benaderd worden. Er moet ook pedagogische en psychologische ondersteuning komen. Geen enkel kind wordt als pester geboren. Geen enkel kind is fundamenteel slecht. Waarom gaat een kind pestgedrag ontwikkelen? Ik durf te veronderstellen dat het vaak te maken heeft met de ervaringen en gevoelens van de kinderen zelf. Dat is heel belangrijk.

Hebben we cijfers over de meest courante oorzaken van pestgedrag? Gaat het bijvoorbeeld over gender, seksuele voorkeur, gewicht, uiterlijk, geloofsovertuiging of afkomst?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ook ik wil de heer Fouad Ahidar bedanken voor zijn vraag en oprechte getuigenis. Pesten is inderdaad een hardnekkig probleem dat veel emotionele schade kan aanrichten bij kinderen. Ik kan zelf meespreken over hoe het voelt om uitgesloten te worden en je totaal radeloos te voelen. Zoals de heer Fouad Ahidar al aanhaalde, en ik kon het zelf ook merken, richt pesten ook veel emotionele schade aan bij de ouders. Vaak weten ze niet wat te doen in deze situaties. Scholen en leerkrachten spelen hierbij een belangrijke rol.

Pesten komt vandaag voor in vele vormen, zowel offline als online. Dat is zorgwekkend. Bovendien gebeurt pesten verbaal én fysiek. We moeten er alles aan doen om drama's, zoals de dood van dat meisje in Charleroi, te voorkomen.

De Vlaamse Regering voert een beleid tegen pesten. De dalende cijfers tonen aan dat het impact heeft. Er wordt gesensibiliseerd aan de hand van brochures en campagnes zoals de Week tegen pesten. Er worden tips aangeleverd voor ouders over hoe om te gaan met situaties waarbij hun kind gepest wordt of hun kind zelf pest. In alle Vlaamse scholen is er een Antipestslang, een poster met advies voor leerlingen die ontwikkeld werd met input van de leerlingen zelf.

Dat belet niet dat er daarnaast nog meer kan gebeuren. Ik sluit me graag aan bij de vragen van de heer Fouad Ahidar over de Brusselse situatie en het ondersteunende beleid rond pesten van de VGC.

De heer Jan Busselen (PVDA): Op mijn beurt wil ik de heer Fouad Ahidar bedanken voor zijn vraag en getuigenis. De verschillende en nieuwe vormen van pesten kwamen al aan bod. Ik heb ook kinderen. Elk jaar tijdens de Week tegen pesten krijg je te horen wie er gepest wordt en waarom. De motieven zijn heel talrijk en creatief, maar vaak gaat het om uitsluiting. Dat kan gaan over zwaarlijvigheid, een andere huidskleur, niet de juiste of geen gsm hebben of slechte punten.

Het is bemoedigend dat er maatregelen worden genomen zoals de Week tegen pesten. Dat komt elk jaar terug en maakt pesten bespreekbaar. Dit wil echter niet zeggen dat pesten ook besproken wordt. Vorig jaar nog veranderde iemand van school omdat ze werd gepest. Dat is geen duurzame oplossing voor het probleem. Er worden dus maatregelen genomen, maar blijkbaar wordt het probleem niet voldoende besproken opdat er andere oplossingen kunnen worden gevonden. Ik hoop uiteraard dat dit een uitzondering is. Het is bemoedigend dat het pesten afneemt.

Ik sluit me aan bij de gestelde vragen. Daarnaast zou ik willen weten of er ook middelen zijn om pestgedrag niet alleen bespreekbaar te maken, maar ook te begeleiden? Bestaat er structurele begeleiding vanuit de VGC?

Collegelid Sven Gatz: Ik dank de heer Fouad Ahidar voor zijn authentieke getuigenis. Het confronteert ons met onze bezigheden, waarbij we grote thema's bespreken die individueel kunnen worden ervaren. De realiteit is wellicht dat iedereen van ons in zijn leven wel eens gepest werd of misschien pestkop is geweest, al hoop ik dat dit laatste minder het geval is. Het is een complexe situatie. We weten dus allemaal waarover we spreken, maar sommigen helaas meer dan anderen.

Voorzitter: mevrouw Hilde Sabbe

De VGC-Administratie houdt geen cijfers bij van het aantal incidenten van grensoverschrijdend gedrag of pesten op school. Dit valt niet binnen haar bevoegdheid. Ik zal wel aantonen hoe we zicht krijgen op de problematiek en wat we er samen met anderen aan kunnen doen.

De CLB's hebben wel een rol indien er sprake is van pestgedrag. Zij krijgen meldingen van leerkrachten of ouders en geven ondersteuning en advies. Indien nodig start het CLB een

individueel leerlingentraject op. De 3 Nederlandstalige CLB's in Brussel stellen een daling vast in het aantal leerlingentrajecten rond pestgedrag. Bij het CLB van de VGC zijn de meldingen gedaald van 65 in 2014-2015 tot 23 in 2018-2019. Deze daling is een positieve trend, die aantoont dat scholen hiervoor in hun beleid, hun schoolklimaat en leerlingenbegeleiding veel aandacht aan besteden.

Ik hoop dat het onderzoek dat vanochtend bekend werd die trend bevestigt. Er is de laatste jaren veel gebeurd inzake de versterking van het beleid en de structurele middelen. Het is echter nog te vroeg om te stellen dat er een causaal verband bestaat tussen het gevoerde beleid en de voorzichtige daling in de cijfers. We kunnen ons verheugen op de daling, want het is de 1ste keer dat ik dit meemaak, maar we moeten eerst zeker weten of er een causaal verband is. Daarna moeten we bekijken hoe we de trend kunnen versterken.

Ik denk dat het onderzoek door de Vlaamse minister van Onderwijs werd besteld. De vragen over regelmatige herhaling en een voldoende grote schaal zal ik nagaan, maar we moeten ons afvragen hoe we dat het beste kunnen meten. Via de CLB's zal duidelijk worden welk traject het best wordt opgezet.

Het is in de eerste plaats aan de scholen om een antipestbeleid te ontwikkelen. Ze zijn sinds 1 september 2018 verplicht een beleid over leerlingenbegeleiding te hebben, waaronder psychosociaal welzijn. In de handelingsplannen van elke leerling van de VGC-scholen gaat aandacht naar sociale vaardigheden en aanvaardbaar gedrag, waaronder speelplaatsregels vallen.

Ik geef enkele voorbeelden van hoe we het aanpakken binnen de eigen onderwijsinstellingen. Op Kasterlinden worden er onder andere herstelgesprekken georganiseerd tussen de betrokken leerlingen. Kasterlinden Buitengewoon Basisonderwijs heeft een open atelierwerking. Het open atelier werkt ondersteunend bij het maken van herstelbewegingen, en de medewerkers kunnen het reflectieproces van kinderen aanwakkeren waar nodig.

Op Zaveldal zit het antipestbeleid ook verweven in de werking van de school. Elke leerling heeft zijn vertrouwenspersoon waarbij hij terecht kan voor een gesprek. De omgang tussen leerlingen wordt nauwlettend in de gaten gehouden. Er wordt eveneens gewerkt met herstelgesprekken.

Dergelijke aanpak wordt ook in vele andere scholen toegepast. De school heeft tal van manieren om preventief of remediërend om te gaan met pesters en pestslachtoffers. Wanneer dit niet meer volstaat, zijn orde- en tuchtmaatregelen mogelijk. Indien nodig wordt doorverwezen naar het CLB.

Het Onderwijscentrum Brussel (OCB) heeft geen expliciete opdracht inzake antipestbeleid, maar neemt wel verschillende initiatieven rond het thema. Zo heeft het OCB de voorbije jaren veel meer aandacht voor sociale vaardigheden en het school- en klasklimaat in de ondersteuningstrajecten. Daarnaast zijn er voor scholen vormingen over mediawijsheid, sociale vaardigheden in de klas en op de speelplaats. Mediawijsheid heeft hier ook betrekking op sociale media en het pestgedrag dat daar soms bij hoort.

In de onderwijsbibliotheek van het OCB, waar sommige raadsleden onlangs nog een bezoek aan brachten, zijn achtergrondliteratuur, methodes en spelmaterialen beschikbaar die frequent worden uitgeleend. Er werd lesmateriaal ontwikkeld en verspreid om de veerkracht en

weerbaarheid bij tieners te versterken. Inzake vorming van leerkrachten bestaan er eveneens tal van ondersteunende websites en het medium *Klasse* besteedt er regelmatig aandacht aan.

Het aantal meldpunten is zeker toegenomen. Naast de klastitularis, de zorgcoördinator, de vertrouwenspersoon, de leerkracht of de directie en het CLB zijn er ook externe meldpunten. Toch zien we dat kinderen niet altijd tot melding overgaan, onder meer door het mechanisme waar de heer Fouad Ahidar over vertelde. Dat is een paradox.

Twee van de externe meldpunten zijn ‘Awel’, de telefonische en online hulplijn voor kinderen en jongeren, ook gekend als de Kinder- en Jongerentelefoon, en het Jongeren Advies Centrum (JAC) van het Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW). Zij kunnen niet tussenkomen op school, maar bieden wel een luisterend oor en verwijzen kinderen en jongeren door. We hebben er helaas geen zicht op hoeveel oproepen ze krijgen in verband met pestgedrag, omdat die maatschappelijke thematiek vaak onder een brede noemer zit.

Bij de preventieve acties is er de eerstelijnsfunctie van het schoolteam zelf, al dan niet in samenspraak met het betrokken CLB. In de tweedelijns zijn er verschillende organisaties actief. De doorverwijzing gebeurt door de school en het CLB.

Ter preventie van grensoverschrijdend gedrag streeft de VGC naar een algemeen school- en klasklimaat waarbij het welbevinden van de leerlingen centraal staat. Onder meer de werking van het OCB in het basisonderwijs ondersteunt dit streven. De inspanningen die de VGC levert in schoolinfrastructuur en -uitrusting, voor educatieve initiatieven en ter ondersteuning van de koepels en andere organisaties dragen indirect bij tot dit school- en klasklimaat.

We kunnen toch wel zeggen dat het beleid van de Vlaamse overheid van de afgelopen 5 tot 10 jaar veel meer dan vroeger gericht is op overleg en sturing.

Het CLB Brussel heeft een bundel ontwikkeld om scholen te ondersteunen bij de uitbouw van een positief schoolklimaat. De VGC subsidieert eveneens vzw Pose Plastic, voorheen vzw Tumult. Die vzw bereikt een 800-tal leerlingen, verspreid over 16 scholen, met haar aanbod rond pesten. Daarnaast werkt Logo Brussel een gezondheidsbeleid op school uit waarin een aanpak rond pesten past, zoals ‘NokNok’ en ‘Fit in je Hoofd’. Scholen kunnen 2 keer per jaar middelen aanvragen voor educatieve activiteiten die direct of indirect op welbevinden gericht zijn. Op de website voor Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap kunnen ouders, leerlingen en leerkrachten nuttige informatie vinden over pesten, maar ook over andere onderwerpen zoals geweld, kindermisbruik of seksuele diversiteit.

In zijn 5de vraag vroeg de heer Fouad Ahidar hoeveel leerlingen opgenomen zijn in een Time-out project vanwege pestgedrag. Pestgedrag wordt niet als aparte categorie gehanteerd bij de intakegesprekken. De problematiek is vaak breder. We kunnen het aantal dus niet onmiddellijk inschatten.

De heer Fouad Ahidar vroeg eveneens of er meer bekend is over de mogelijke effecten van pesten op latere leeftijd. Het aantal trajecten dat de CLB's registreren zit, zoals eerder aangekaart, in dalende lijn. Het cijfer houdt evenwel geen rekening met kinderen die door ouders rechtstreeks en zonder CLB-bemiddeling naar externe actoren, zoals psychologen, worden geleid. Meestal kadert dat in een bredere problematiek.

Het aantal doorverwijzingen naar gespecialiseerde psychologische hulp of trajecten die onder de noemer ‘psychosociaal’ vallen, wordt in het opvolgsysteem van de CLB’s niet specifiek bijgehouden. Die noemer is immers heel breed. Wanneer de CLB’s vanuit hun multidisciplinaire werking zelf trajecten aanbieden, gaat het enkel om kortdurende begeleiding. Hun opdracht en de beschikbare mankracht laten langlopende trajecten, begeleiding of therapie niet toe.

Een laatste element vormt de opleiding en vorming van leerkrachten. In de lerarenopleiding is er wel degelijk aandacht voor het omgaan met pestgedrag. Het krijgt er een belangrijke plaats. Op de hogeschool Odisee gebeurt dat in het 2de opleidingsjaar, in het vak agogische vaardigheden. Daarin komen begeleiding en interactie in groepsdynamische processen en de aanpak van pesten aan bod.

Om te besluiten kunnen we stellen dat er een voorzichtige vooruitgang wordt geboekt. Dat komt door een beter beleid en betere samenwerking, maar het is zeker geen slecht idee om het onderwerp geregeld opnieuw onder de aandacht te brengen.

De heer Fouad Ahidar (one.brussels-sp.a): In de eerste plaats wil ik alle collega’s bedanken, evenals het collegelid voor zijn uitgebreide antwoord. Ik zal het antwoord rustig nalezen, want het bevat ontzettend veel informatie. Ik ben dan ook blij dat we het nu al hebben kunnen krijgen.

Ik ben me ervan bewust dat alle collega’s hier overtuigd zijn van het belang van een goede aanpak van het probleem. Zoals mevrouw Khadija Zamouri reeds aanhaalde, is er sprake van een dalende trend en is de situatie licht verbeterd. Toch gaan nog steeds heel veel kinderen gebukt onder pestgedrag.

Ik ben verheugd dat we kunnen vaststellen dat we goed bezig zijn, maar ik vraag ook om verdere bewustwording. Kinderen hebben het recht om te zeggen dat ze bang zijn. Ze hebben het recht om te falen. We hoeven niet altijd sterk te zijn, ook al hebben we het gevoel dat dat zo hoort. Een mens is niet altijd sterk. Ook wij, politici, zijn geen machines.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): De cijfers die het collegelid gaf, riepen bij mij eerlijk gezegd vragen op. Ze leken immers heel laag te zijn in verhouding tot de realiteit en tot het aantal getroffen kinderen. We hebben waarschijnlijk allemaal al te maken gekregen met pesten, en dat zal voor de Brusselse kinderen van vandaag niet anders zijn. De cijfers lijken me dus laag te zijn. Gaat het hier om spontane meldingen, die enkel geregistreerd worden als een school bij het OCB een geval van pesten meldt?

Het collegelid gaf een heel uitgebreid overzicht van het gevoerde beleid. Heel terecht was zijn antwoord genuanceerd. De tendens is dan wel positief, maar we moeten in het achterhoofd houden dat er nog altijd een enorm groot taboe op pesten rust. Voor slachtoffers en alle betrokkenen is het heel moeilijk om erover te praten. Nochtans is dat de 1ste voorwaarde. Als we er iets aan willen doen, dan moet het probleem bespreekbaar worden. Dat is essentieel en vraagt onze blijvende aandacht.

Het vergt veel moed, en daarom wil ik de heer Fouad Ahidar hartelijk bedanken. Bedankt voor het inspirerende voorbeeld.

Collegelid Sven Gatz: Aanvullend wil ik nog meegeven dat de cijfers die ik hanteerde betrekking hadden op 1 CLB van de 3. Zoals in de repliek werd aangegeven, ging het niet over het OCB. Het gaat dus louter om een indicatie. Van het eigen CLB hebben we snel cijfers beschikbaar, maar het is nuttig om te kijken of voor de andere CLB's hetzelfde geldt.

Zoals ik al zei, gaat het hier over de trajecten die via de scholen bij het CLB geraken. Daarnaast zijn er wel degelijk trajecten mogelijk waarbij ouders rechtstreeks een meldpunt contacteren. De cijfers zijn dus enkel indicatief. Omvattende cijfers voor het geheel zijn er niet, tenzij de Vlaamse overheid daarover andere tendensen zou ontwaren. Dit staat los van het recente onderzoek van de Universiteit Gent.

We hebben zeker cijfers nodig, maar tegelijkertijd moeten we ook beleid voeren. Cijfers zullen ons zonder twijfel iets zeggen, maar ze zullen helaas nooit elk individueel pestgeval kunnen omvatten. Ik pleit dus voor beide.

- *Het incident is gesloten.*

De gevolgen voor de Nederlandstalige medische verzorging in Brussel door de vorming van ziekenhuisnetwerken

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): We volgen al een tijdje met argusogen de vorming van de verplichte ziekenhuisnetwerken die op het terrein gerealiseerd moeten worden. In heel België mogen er maximaal 25 netwerken komen: 13 in Vlaanderen, 8 in Wallonië en 4 in Brussel. In 2018 heeft men daarover een akkoord bereikt in de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid. De Brusselse Hoofdstedelijke Regering buigt zich momenteel over de ontwerpordonnantie inzake de oprichting van lokaal-regionale ziekenhuisnetwerken voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Allereerst wil ik de situatie ruimer schetsen. In Brussel zijn er 3 soorten ziekenhuizen. In de openbare ziekenhuizen moet niet alleen de dienstverlening, maar ook het personeel tweetalig zijn. Elk individueel personeelslid moet dus conform de taalwetgeving tweetalig zijn; 25 % van het personeel moet Nederlandstalig zijn. Vanaf de graad Afdelingschef gaat het zelfs over 50 %. Er zijn dus een aantal duidelijke criteria om te kunnen garanderen dat Nederlandstaligen in de hoofdstad in hun taal kunnen worden geholpen.

De private ziekenhuizen zijn deels eentalig. Er is geen tweetalige dienstverlening gegarandeerd. Dat wil ook zeggen dat niet elk personeelslid tweetalig moet zijn.

Vervolgens zijn er de universitaire ziekenhuizen. Die zijn in principe verbonden aan 1 taalgemeenschap. Het Universitair Ziekenhuis Brussel in Jette is bv. Nederlandstalig, en daarnaast zijn er 2 Franstalige ziekenhuizen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In de praktijk moeten we vaststellen dat je in het UZ Brussel, waar geen taalwetgeving van kracht is, vlot in de andere landstaal of zelfs in de 3de landstaal of het Engels, terecht kan.

Tot slot, zijn er de spoeddiensten. Alle spoeddiensten worden geacht een tweetalige dienstverlening te garanderen.

Nu komen we bij de netwerken. Voor 2 netwerken is de situatie duidelijk. Tot nu toe zijn er al 2 opgericht. Een 1ste netwerk concentreert zich rond het UZ Brussel, met een perfect

tweetalige werking ten opzichte van patiënten. Daarnaast is er een 2de netwerk, van de christelijke zuil, met Sint-Jan, de Europaziekenhuizen en Saint-Pierre uit Ottignies. Daar gaat het over een behoorlijk pak mensen. Zo'n 12.000 medische professionals draaien in dat laatste netwerk mee.

Voorzitter: de heer Fouad Ahidar

De Europaziekenhuizen hadden al een samenwerkingsverband met de UCL en de KU Leuven, maar hier stelt men vast dat men het Frans duidelijk als voertaal wil laten domineren.

Vervolgens is er nog het cluster rond de ULB. Daar is sprake van een netwerk met enerzijds het Universitaire Ziekenhuis Erasmus, waarvan we uit ervaring weten dat je er nauwelijks in het Nederlands terecht kunt, en anderzijds de Irisziekenhuizen. Die laatste zijn openbare ziekenhuizen, meestal van de OCMW's, waarvoor de taalwetgeving wél geldt. Wat er met Chirec zal gebeuren, blijft alsnog een vraagteken.

In die 2 laatste netwerken worden dus tweetalige ziekenhuizen en eentalig Franse universitaire ziekenhuizen samengebracht onder een Franstalig bestuur. Dat voorspelt weinig goeds voor de Nederlandstalige dienstverlening, voor de patiënten en voor de Nederlandstalige werknemers. Vandaag is dat al een groot probleem in de openbare ziekenhuizen. De taalwetgeving wordt nu al voortdurend met de voeten getreden. Als patiënt moeten we nu al vaststellen dat het in een openbaar ziekenhuis – dat nochtans onderworpen is aan de taalwetgeving – niet vanzelfsprekend is om in je moedertaal te worden geholpen. U kunt zich dus wellicht wel indenken dat we enigszins ongerust zijn over wat de toekomst zal brengen, als we in een nieuw netwerk terechtkomen dat in feite wordt gedomineerd door eentalig Franse structuren.

In het Vlaams Parlement heeft mijn partijgenoot de heer Jan Laeremans hierover vragen gesteld. Vlaams minister Wouter Beke antwoordde hem dat de Vlaamse overheid niet ten volle bevoegd is in Brussel. Het is de Brusselse overheid die het op het terrein zal moeten waarmaken. Nu weet ik ook wel dat het College van de VGC strikt genomen niet rechtstreeks bevoegd is om in te grijpen in deze zaak. Gezien het belang van de kwestie is het echter essentieel dat het College waakzaam blijft en, zij het indirect, al het mogelijke doet om onze rechten te vrijwaren en ervoor te zorgen dat de taalwetgeving van kracht blijft en niet verder wordt uitgehold in de openbare ziekenhuizen.

Een bijkomend probleem in de medische sector is dat ingrepen en opnames steeds korter worden. Nazorg en thuisverpleging worden dus belangrijker. Voor mensen met een klein netwerk of een gebrek aan mantelzorg is dat een groot probleem. Daardoor wordt taal in feite nog belangrijker. Want wanneer men verkeerde instructies krijgt of zaken verkeerd begrijpt als men het ziekenhuis verlaat, dan zorgt dat voor problemen. Door slechte opvolging in de thuiszorg, of een gebrek daaraan, belanden steeds meer mensen voor een vervolgonname in het ziekenhuis. Hier is een belangrijke rol weggelegd voor de Nederlandstalige zorg in Brussel. Hier wordt de verantwoordelijkheid van de VGC bijzonder groot.

Jammer genoeg kan dat alles niet naar behoren worden georganiseerd wanneer de VGC geen structurele contacten met de nieuwe ziekenhuisnetwerken opzet. Vandaar dat men hieraan de nodige aandacht moet besteden.

Heeft de VGC de netwerkvorming opgevolgd en haar invloed aangewend? Welke punten kregen daarbij bijzondere aandacht?

Wat heeft het College ondernomen om de tweetaligheid, of beter gezegd het medische zorgaanbod in het Nederlands, in de netwerkvorming te vrijwaren en te versterken?

Hoe wil de VGC de Nederlandstalige medische zorg en nazorg in de toekomst versterken? Welke contacten legt de VGC met de toekomstige netwerken om de zorgverlening na een ziekenhuisopname te garanderen en te versterken?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik wil collega Dominiek Lootens-Stael danken voor de vraag, die ik zelf eerder in de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) aan bevoegd minister Alain Maron heb gesteld. Ik heb die vraag daar gesteld omdat ik me ernstige zorgen maak over de vorming van de ziekenhuisnetwerken in Brussel. Ik zal niet alles herhalen wat collega Dominiek Lootens-Stael heeft gezegd, want zijn informatie is correct.

Het probleem is dat er blijkbaar netwerken worden gevormd tussen eentalig Franstalige ziekenhuizen en openbare, wettelijk tweetalige ziekenhuizen, voornamelijk onder Franstalig bestuur. Ik zeg wettelijk tweetalige ziekenhuizen omdat ze dat in de praktijk vaak niet zijn.

Gisteren hebben we vernomen dat het Verenigd College van de GGC 2 ontwerpen van ordonnanties heeft goedgekeurd die het samengaan van openbare, tweetalige en private, eentalig Franstalige ziekenhuizen in de praktijk mogelijk moeten maken. We maken ons dus terecht zorgen.

De vorming van de netwerken is ingegeven door rationalisering en efficiëntiewinst. Zo zouden bepaalde afdelingen en specialisaties die momenteel bestaan in wettelijk tweetalige ziekenhuizen mogelijk worden geschrapt en verhuizen naar louter Franstalige ziekenhuizen, wat een ernstige verschraling van het Nederlandstalige zorgaanbod in Brussel zou betekenen. Dit geldt niet alleen voor Nederlandstalige Brusselaars, maar ook voor Vlamingen uit de Rand of Vlaamse pendelaars, die bij spoedgevallen vaak tegen wil en dank in een Brussels ziekenhuis terechtkomen en dan moeten revalideren waar niemand hun taal spreekt. In spoedgevallen kan het tot levensbedreigende situaties leiden wanneer een patiënt niet kan uitleggen welk probleem hij heeft.

Als Nederlandstalige Brusselaars en Brusselse Vlamingen moeten we uiterst waakzaam zijn om dat te beletten. Hoewel dit debat in de eerste plaats in de GGC moet worden gevoerd, ben ik blij dat we het hier ook kunnen bespreken en dat ik de collegevoorzitter daarover aan de tand kan voelen. Ik heb me in de GGC-Commissie voor de Gezondheid en Bijstand aan personen al herhaaldelijk afgevraagd of de belangen van de Nederlandstaligen nog van tel zijn. De collegevoorzitter is, weliswaar in een andere hoedanigheid, samen met de heer Alain Maron verantwoordelijk voor die bevoegdheden.

Het hele sociale beleid in Brussel lijkt tegenwoordig gericht op de samensmelting tussen de Cocof en de GGC en op de belangen van de Franse Gemeenschap. Denk maar aan inburgering, niet-dringend ziekenvervoer, de huisartsenwacht dienst en nu weer de ziekenhuisnetwerken. Het is keer op keer hetzelfde liedje. De Vlaamse Gemeenschap en de belangen van de Nederlandstaligen in Brussel zijn de grote afwezigen.

De andere grote afwezige is de collegevoorzitter. Zij heeft zich nog niet laten zien in de GGC-Commissie voor de Gezondheid en Bijstand aan personen. Het lijkt alsof de heer Alain Maron vrij spel krijgt en dat de collegevoorzitter de rol die haar is toebedeeld niet opneemt. Er is echter een reden waarom een Nederlandstalige en een Franstalige samen bevoegd zijn voor gemeenschapsmateries.

De collegevoorzitter moet als medeverantwoordelijk lid van het Verenigd College de belangen van de Nederlandstaligen behartigen in GGC-bevoegdheden die uiterst belangrijk zijn voor het welzijn en de gezondheid van de Nederlandstalige Brusselaars. Zij moet ervoor zorgen dat er rekening wordt gehouden met het beleid van de VGC en bij uitbreiding van de Vlaamse Gemeenschap. Ik heb daar tot nu toe bitter weinig van gemerkt. De collegevoorzitter heeft zich nog niet 1 keer in de Commissie voor de Gezondheid en Bijstand aan personen laten zien, wat ongehoord is. Tijdens de vorige regeerperiode zagen we zowel het Nederlandstalige als het Franstalige lid van het Verenigd College en namen ze hun verantwoordelijkheid. Het enige wat ik in de GGC van de heer Alain Maron hoor, is dat er rekening wordt gehouden met het beleid van de Cocof. Iedere vraag over de belangen van de Nederlandstaligen wordt weggewuifd.

Het verheugt me dan ook dat ik deze vraag hier kan stellen aan de collegevoorzitter van de VGC, want ik denk dat we haar in de GGC de volgende jaren niet gaan zien of horen.

Wat gaat de collegevoorzitter ondernemen in dit dossier om ervoor te zorgen dat de gezondheidszorg voor de Nederlandstaligen in Brussel niet nog schraler wordt dan ze vandaag al is? Hoe vrijwaart zij de rechten van de Nederlandstaligen in de Brusselse gezondheidszorg?

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Volgende week stelt de heer Gilles Verstraeten een vraag in de GGC over hoe de gewestelijke bevoegdheidsverdeling tijdens de onderhandelingen tot stand komt. Hij zal daar een antwoord krijgen dat in samenspraak tussen het kabinet van de heer Alain Maron en mijn kabinet tot stand is gekomen.

De kern van de vraag is of Nederlandstaligen in het Nederlands in de Brusselse ziekenhuizen terecht kunnen. Zoals hier net reeds werd gezegd, valt die vraag deels buiten de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap. Daarom wil ik eerst de soorten ziekenhuizen en het taalkader per ziekenhuis kort toelichten en zeggen wie waarvoor bevoegd is.

Zoals de heer Dominiek Lootens-Stael aanhaalde, zijn er in Brussel 3 soorten ziekenhuizen. Openbare ziekenhuizen zijn onderworpen aan de taalwetgeving. Dat betekent dat de patiënt recht heeft op dienstverlening in het Frans of Nederlands. De toezichthoudende overheid die waakt over de naleving van de taalwetgeving is de GGC.

Private ziekenhuizen vallen niet onder de taalwetgeving. Zij zijn verplicht zich te richten tot de 2 taalgemeenschappen, maar er bestaat geen wettelijke verplichting met betrekking tot het gebruik van een bepaalde taal. Ook hiervoor is de GGC bevoegd.

Universitaire ziekenhuizen zijn evenmin aan de taalwetgeving gebonden. Zij richten zich echter wel tot een taalgemeenschap. Afhankelijk van de betrokken gemeenschap is de Vlaamse of Franse Gemeenschap bevoegd.

Wanneer een patiënt in nood wordt opgenomen bij een erkende spoedgevallendienst, dan is de taalwetgeving altijd van toepassing. Dat geldt ook voor de MUG-teams. In dat geval luidt de

redenering dat een patiënt in nood naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis gevoerd moet worden en dus zelf geen keuze heeft. De spoeddienst voert een wettelijke opdracht uit en moet daarbij de taalwetgeving naleven. Dat betekent dat de taal van de patiënt zowel tijdens de opname als bij de administratieve afhandeling moet worden gebruikt.

Verschillende overheden zijn dus bevoegd voor de verschillende soorten ziekenhuizen. In elk geval geldt dat wanneer een ziekenhuis verbonden aan een overheidsinstantie of een spoeddienst de taalwetgeving niet respecteert, patiënten zich tot de Vaste Commissie voor Taaltoezicht of het Vlaams Meldpunt voor Taalklachten kunnen richten en daar klacht kunnen indienen.

Zoals Vlaams minister Wouter Beke in het Vlaams Parlement aangaf, heeft een ziekenhuisnetwerk betrekking op de organisatie van ziekenhuizen. Sinds vorig jaar zijn alle ziekenhuizen verplicht om zich via netwerken te organiseren. Hoewel de ziekenhuiswet federale materie is, gebeurt de erkenning door de Brusselse, Vlaamse of Waalse overheid. Een netwerk wordt gevormd door de bestuursorganen van de ziekenhuizen zelf en is een juridisch geformaliseerde samenwerking tussen minstens 2 afzonderlijke ziekenhuizen. Het maximumaantal Brusselse netwerken is beperkt tot 4. Gisteren legden mijn collega Alain Maron en ik op het Verenigd College de wettelijke basis voor het Brusselse kader via 2 voorontwerpen van ordonnantie, die wellicht nog ten gronde in de GGC worden besproken.

Het regelgevend kader met betrekking tot de taalwetgeving blijft gelden in de individuele ziekenhuizen, ongeacht of zij bij het ene of het andere ziekenhuisnetwerk zijn aangesloten. Het spreekt voor zich dat Nederlandstalige patiënten het recht hebben verzorgd te worden in het Nederlands. De taalwetgeving, zoals van toepassing in de individuele ziekenhuizen, blijft gelden en vrijwaart dit recht.

Wanneer een Nederlandstalige patiënt naar een Brussels openbaar ziekenhuis gaat voor medische verzorging, dan zal die patiënt het recht behouden om in het Nederlands verzorgd te worden, los van het ziekenhuisnetwerk waarbij het ziekenhuis in kwestie is aangesloten en los van welke taal er binnen het bestuur van dit ziekenhuisnetwerk wordt gesproken.

Deze ziekenhuisnetwerkvorming overstijgt de bevoegdheden van de VGC, maar onze VGC-Administratie volgt uiteraard de ontwikkelingen op het terrein op.

Wij zetten ook in op het versterken van de zorgverstrekkers. Waar kan de VGC echt het verschil maken? We kunnen ervoor zorgen dat een patiënt in zijn eigen taal geholpen kan worden doordat hulpverleners en zorgverstrekkers effectief Nederlands leren. De VGC faciliteert praktische *tools* om taalbarrières te overbruggen. Het Huis van het Nederlands en het Huis voor Gezondheid sloegen de handen in elkaar en ontwikkelden samen het zakwoordenboekje *Opération NL/Operatie FR*. Het zakwoordenboekje omvat woorden en zinnen over diagnoses en behandelingen en is een handig hulpmiddel in de communicatie tussen zorgverlener en gebruiker. Het kwam tot stand met middelen van de VGC.

Dat is maar 1 van de acties. Het Huis voor Gezondheid doet meerdere acties om op de werkvloer Nederlands aan te leren. Het zou interessant zijn om met de VGC een bezoekje te brengen om de verschillende aspecten te leren kennen en hoe daar in de dagelijkse werking op wordt ingezet.

Wij zetten uiteraard ook in op het aantrekken en behouden van Nederlandkundige zorgverstrekkers. Onder meer het Huis voor Gezondheid en het Brussels Overleg Thuiszorg (BOT) zijn belangrijke partners van de VGC in het Brusselse zorglandschap. Het Huis voor Gezondheid promoot zorgopleidingen, trekt toekomstige Nederlandkundige zorgverleners aan naar Brussel en stimuleert hen hier te blijven. We weten dat er een gigantisch personeelstekort is dat de volgende jaren nog groter zal worden, dus het aantrekken van Nederlandkundig personeel of het aanleren van het Nederlands op de werkvloer vormt een gigantische uitdaging voor de hele sector. Het Huis van het Nederlands promoot zorgopleidingen en zet sterk in op het versterken van de binding met Brussel.

Via een structureel partnerschap tussen het Huis voor Gezondheid, de Vlaamse Gemeenschap en de VGC maakt het College duidelijk dat zorg, waaronder nazorg, in het Nederlands voor de Nederlandstalige Brusselaar, wordt gefaciliteerd. We vinden het belangrijk om dat te blijven doen.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): De collegevoorzitter bevestigt wat haar evenknie, de heer Alain Maron, in de GGC zei. Hij zei dat de taalwetgeving onverkort van kracht blijft in de individuele ziekenhuizen, ongeacht in welk netwerk een ziekenhuis terecht komt. Dat zou geruststellend kunnen zijn, ware het niet dat de toepassing van de taalwetgeving in openbare ziekenhuizen nu al bijzonder problematisch verloopt. Ik vrees dat de aandacht voor dit probleem nog verder zal verslappen wanneer de ziekenhuizen in een grotere structuur opgaan.

De ziekenhuisnetwerken worden opgericht met het oog op schaalvergroting en kostenbesparingen. Daardoor ontstaat het risico dat bepaalde zorgen aan een tweetalig openbaar ziekenhuis worden onttrokken om aan een eentalig Franstalig ziekenhuis in het netwerk te worden toevertrouwd. Voor Nederlandstaligen in Brussel die net die zorg nodig hebben, wordt het dan nog moeilijker om hulp in hun eigen taal te krijgen.

Ik wil erop aandringen dat de collegevoorzitter alle mogelijke middelen inzet om alle zorgen in de hoofdstad in beide landstalen beschikbaar te houden.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik ben me ervan bewust dat er een vraag is ingediend over de verdeling van de bevoegdheden van de GGC. Ik heb ze zelf gesteld. Ik kijk reikhalzend uit naar de antwoorden die ik daarop zal krijgen. Ik dacht dat ik de collegevoorzitter daarover al even kon kietelen.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: En dat op Valentijn!

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Het echte probleem werd al aangehaald door de heer Dominiek Lootens-Stael. Ik begrijp dat de taalwetgeving van toepassing blijft in de openbare ziekenhuizen. De heer Alain Maron heeft dat effectief gezegd. We kunnen ons wel afvragen of de taalwetgeving in die ziekenhuizen meetelt, want het blijft zeer moeilijk om daar als Nederlandstalige in het Nederlands te worden verzorgd. Ik weet dat de VGC daar via het Huis van het Nederlands en het Huis voor Gezondheid beleid rond voert. Zo is het Huis van het Nederlands betrokken bij taalbeleidsplannen die uitgevoerd worden in bepaalde ziekenhuizen. De VGC speelt daar haar rol in. Het is natuurlijk de GGC die er in de eerste plaats voor moet zorgen dat de taalwetgeving wordt nageleefd. Op dat vlak zijn we nog heel ver van huis.

Mijn voornaamste bekommernis op dat vlak is het schuiven met afdelingen en specialisaties. Ik vrees dat we gaan terechtkomen in een situatie waarbij Nederlandstalige Brusselaars zorg zoeken in het Nederlands in een bepaald ziekenhuis dat hen die zorg zou moeten kunnen verstrekken, maar dat ze dan doorverwezen zullen worden naar een afdeling in een ander ziekenhuis dat zuiver Franstalig is. Die specialisatie, die specifieke zorg, zal in het tweetalige ziekenhuis niet langer worden aangeboden. We zullen er dus over moeten waken dat dit niet gebeurt, want het is al moeilijk om als Nederlandstalige correcte gezondheidszorg te krijgen in Brussel. We mogen niet toelaten dat het nog moeilijker zal worden in de toekomst.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Ik kan collega Gilles Verstraeten voor een stuk bijtreden in de bezorgdheid die hij uitte.

Ik wil even een situatie aanhalen die hier gedeeltelijk bij aansluit. Het heeft er misschien niet onmiddellijk mee te maken, maar ik vroeg me af in welke commissie ik deze vraag wel kan stellen. Gisteren konden we meemaken dat een bevoegd lid van het Verenigd College 4 Nederlandstalige parlementsleden niet begreep. Dat was zeer frustrerend. Ik denk dat we voor eigen stoep moeten vegen. Ik begrijp wat u zegt over de bevoegdheidsverdeling. Het collegelid van de GGC heeft het voorbereide antwoord in het Nederlands voorgelezen, maar slaagde er niet in ook maar 1 zin in het Nederlands te antwoorden op bijkomende vragen. Dat is iets dat we toch wel moeten meenemen. Ik vind dat een zwaar probleem. Dat is iets waar een oplossing voor moet komen. Hij kan bijvoorbeeld toch een hoofdtelefoon met vertaling opzetten.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Stel u dan eens voor hoe dat voelt voor mensen die ziek zijn, in een zwakke positie zitten en geen hoofdtelefoon hebben.

Mevrouw Cielkje Van Achter (N-VA): Ik heb een vriendin van buitenlandse origine die wel Nederlands, maar geen Frans spreekt. Ze kwam op spoed terecht met een ingeklapte long. Ze hebben haar gewoon wandelen gestuurd omdat ze Nederlands sprak. Dat gebeurde nochtans in een tweetalig ziekenhuis. Ze heeft dan 3 dagen thuis gezeten om uiteindelijk bij de huisarts terecht te komen. Dat was wel een levensbedreigende situatie! Ik denk dat we daar echt niet lichtzinnig overheen mogen gaan.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik dank mevrouw Khadija Zamouri voor de terechte opmerking. Dat illustreert ook mijn bekommernis. De GGC-commissie waarover we spreken handelt over zaken waarbij tweetaligheid net een zeer belangrijke rol speelt. We worden daar inderdaad geconfronteerd met een lid van het Verenigd College waarvan ik me serieus afvraag of hij de belangen van de Nederlandstaligen wel voldoende kan behartigen.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Ik wil eerst ingaan op die laatste opmerking, om daarna tot de essentie te komen. Ik denk dat het belangrijk is dat alle leden van het Verenigd College in alle commissies zo goed mogelijk tweetalig zijn. Ik wil echter wel een onderscheid maken tussen het kennen van het Nederlands en het willen verdedigen van de belangen van Nederlandstaligen. Ik denk dat de raadsleden de heer Alain Maron zeker mogen beoordelen op het bewaken van Nederlandstalige kwesties. We moeten erop aandringen dat alle leden van het Verenigd College zo goed en zo kwaad als mogelijk Nederlands leren en daartoe Nederlandse lessen volgen. Ik denk wel dat het taalgebruik van ministers in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement en in de GGC een materie is die we daar moeten aanpakken. Ik zal uw bezorgdheid overmaken.

Waar het hier voor mij in hoofdzaak om gaat, is het probleem dat mevrouw Cieltje Van Achter terecht aanhaalt. We moeten ervoor zorgen dat mensen in alle situaties, maar zeker in een spoedsituatie, zorg in het Nederlands kunnen krijgen. U zult mij niets anders horen zeggen. De situatie die mevrouw Cieltje Van Achter aanhaalt, is zeker een probleem. Een spoeddienst, zelfs in een Franstalig ziekenhuis, moet altijd patiënten in het Nederlands kunnen opvangen. Dat is dus een situatie waarover klacht kan worden ingediend bij de Commissie voor Taaltoezicht. Die klacht zal zeker ontvankelijk zijn.

Ik herhaal nogmaals dat we met de VGC heel sterk willen inzetten op het effectief versterken van de Nederlandse taalvaardigheid op de werkvloer. Ik denk dat we daar het verschil kunnen maken. Samen met het Huis van het Nederlands doen we dat. Binnen de bevoegdheden van de VGC zorgen we ervoor dat we de realiteit op het terrein verbeteren. Vele zorgverstrekkers hebben wel degelijk de wil en de ambitie om de Nederlandse taal te leren. We moeten hen ondersteunen om ervoor te zorgen dat ze dat kunnen waarmaken. Waar de wil ontbreekt, moeten we die aanwakkeren.

- *Het incident is gesloten.*

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59)

Alternerend leren

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Mijn vraag gaat over schoolmoeheid en demotivatie bij jongeren, wat leidt tot een risico op zittenblijven. Wat is het alternatief voor jongeren voor wie het op school niet lukt? Wie niet slaagt in het algemeen secundair onderwijs, kiest dikwijls voor het technisch onderwijs. Lukt het daar niet, dan wordt er gekozen voor het beroepsonderwijs. Het gekende watervalstelsel.

Er is echter ook deeltijds onderwijs. Jammer genoeg is dat niet zo gekend bij jongeren. Nochtans kan alternerend leren voor gedemotiveerde jongeren een volwaardige oplossing zijn, ook inzake welbevinden en emancipatie.

Het Nederlandstalig onderwijs kent een groot en divers opleidingsaanbod. Jongeren en ouders zijn daar jammer genoeg niet altijd van op de hoogte. Duaal leren zit in de lift. We hebben Vlaams minister Ben Weyts al horen suggereren om het duaal leren zelfs door te trekken naar het hoger onderwijs. In Brussel zijn er minstens 24 studierichtingen die duaal leren aanbieden.

Het duaal leren of het leren en werken zouden de kloof tussen de arbeidsmarkt en het regulier voltijds onderwijs kunnen verkleinen. Er blijkt een onderscheid te zijn tussen deze 2 onderwijsvormen. Dit zou liggen in het type overeenkomst en de finaliteit van de opleiding. Bij een duaal leersysteem is de student verbonden aan een overeenkomst alternerende opleiding. Bij leren en werken heeft men een arbeidsovereenkomst. Bovendien zou duaal leren meer aansluiten bij het voltijds beroeps- en technisch onderwijs, met als finaliteit een diploma secundair onderwijs. In het systeem leren en werken kunnen studenten een diploma of getuigschrift behalen.

Ik heb hierbij de volgende vragen. Hoe komt het dat leren en werken eerder aanslaat bij jongeren dan duaal leren? Dat blijkt alleszins uit inschrijvingscijfers.

Welke inspanningen zullen geleverd worden om het duaal leren, als dat belangrijk blijkt te zijn, bekend te maken bij scholen, ouders en leerlingen? Scholen die algemeen of secundair onderwijs aanbieden zullen jongeren daar dikwijls niet onmiddellijk naartoe sturen, om welke reden dan ook.

Welke andere opties, naast leren en werken en duaal leren, bestaan er voor jongeren die schoolmoe zijn en naar een alternatief zoeken?

Wanneer beslissen scholen om leerlingen door te verwijzen naar andere onderwijsvormen? Hoe verloopt de samenwerking met de CLB's? Welke rol spelen zij daarin?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik dank collega Khadija Zamouri voor haar interessante en terechte vraag, waarbij ik me graag aansluit. Het systeem van leren en werken zou op dit moment hervormd worden tot een geïntegreerd systeem van duaal leren. Ik hoop dat het collegelid daar straks wat meer duidelijkheid over kan scheppen.

De Vlaamse Regering is zeker niet blind gebleven voor het voorlopige succes van duaal en alternerend leren in het secundair onderwijs en zou hier verder op willen inzetten als volwaardige leerweg. Niet alleen komen er meer duale opleidingen in het secundair onderwijs, ook wil Vlaams minister Ben Weyts het alternerend leren uitbreiden naar het hoger en het volwassenenonderwijs. Dat is volgens ons zeer positief, want dat systeem creëert een win-winsituatie voor werkgevers en jongeren. Zeker in Brussel moet dit een prioriteit zijn. We zitten met een torenhoge jeugdwerkloosheid. In 2019 schommelde die rond de 32 %. Dat percentage gaat inderdaad naar beneden, maar blijft hoog. Er is ook een hoog percentage schooluitval, waardoor jongeren in moeilijke situaties terechtkomen. Ik stel dat vast in mijn wijk, waar de jeugdwerkloosheid echt schrijnend is. Dit kan een mogelijke oplossing zijn voor die jongeren.

Duaal leren staat bij ons nog een beetje in zijn kinderschoenen. In de OESO-landen volgt gemiddeld 11 % duaal onderwijs, terwijl dat voor ons land slechts 3 % is. Toch is er een positieve evolutie merkbaar. In Vlaanderen schreven dit schooljaar 1.583 leerlingen zich in voor een alternerende opleiding, verspreid over 79 studierichtingen uit het TSO en BSO in 178 scholen.

Om de efficiënte dienstverlening te verhogen, wordt het duaal leren vandaag georganiseerd door de VDAB. Tijdens de vorige legislatuur is de uitwisseling van data tussen de VDAB en het departement Onderwijs op punt gezet, waardoor de VDAB jongeren zonder diploma gemakkelijk kan bereiken. Dit doet bij mij de vraag rijzen of er in de Brusselse institutionele context ook een dergelijke samenwerking is met Actiris.

Mijn vragen, aansluitend bij die van mevrouw Khadija Zamouri, zijn de volgende. Kan het collegelid meer informatie geven over de hervorming van het systeem van leren en werken tot duaal leren?

Ik heb ook een aantal cijfervragen. Hoeveel leerlingen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel volgen momenteel een alternerende opleiding of zitten in het systeem leren en werken?

Overlegt het collegelid over de hervorming van dat systeem met Vlaams minister Ben Weyts?

Wordt er samen gewerkt met Actiris in het kader van duaal leren?

Collegelid Sven Gatz: De combinatie van leren en werken slaat voorlopig nog steeds beter aan dan duaal leren. Dat heeft veel met de chronologie te maken. Het systeem van leren en werken bestaat uit het deeltijds beroepssecundair onderwijs enerzijds en uit de leertijd via Syntra Brussel anderzijds. Al in 1984 werden de eerste Centra Deeltijds Onderwijs ingericht. Dit systeem kent dan ook een langere traditie en hierdoor meer bekendheid bij jongeren en ouders.

Op 1 september 2016 gingen de eerste proefprojecten inzake duaal leren van start, onder de noemer 'schoolbank op de werkplek'. Met de uitrol van het duaal leren kwam er een sterke leerweg bij. Een aanzienlijk deel van de jongeren dat nu een plek vindt binnen leren en werken, kan echter moeilijk doorstromen naar het duaal leren zoals dat nu uitgewerkt is. Jongeren uit het deeltijds beroepssecundair onderwijs hebben immers nood aan maatwerk en in het stelsel van leren en werken zijn daarvoor nu eenmaal meer mogelijkheden. Bovendien start het systeem van duaal leren voor de meeste opleidingen pas vanaf de derde graad, terwijl leerlingen al vanaf de tweede graad in het systeem van leren en werken terecht kunnen.

Welke inspanningen worden er geleverd om het duaal leren beter bekend te maken? Eind 2018 lanceerde de Vlaamse overheid een eerste grootschalige campagne om duaal leren te promoten. Deze campagne richtte zich niet enkel tot de leerlingen, maar ook tot de ouders, de scholen en de bedrijven. Daarnaast behoort het ook tot de opdracht van Syntra Vlaanderen om het duaal leren op de kaart te zetten. Syntra ontwikkelde de afgelopen jaren tal van acties, zoals een wedstrijd met als doelstelling een brug te bouwen tussen de opleidings- en de ondernemingswereld, inspiratiesessies om stakeholders te informeren over interessante beleidsevoluties, jaarlijkse infosessies voor trajectbegeleiders en leerkrachten en video testimonials.

In Brussel heeft de VGC aan de vzw Tracé Brussel de opdracht gegeven om de beleidsevoluties met betrekking tot duaal leren op de voet te volgen en de partners inzake duaal leren te ondersteunen teneinde een optimale uitrol van duaal leren in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te realiseren. Ook via de Leerwinkel maakt Tracé Brussel het aanbod rond duaal leren bekend bij jongeren. Daarnaast wordt het aanbod op de Opleidingsbeurs voorgesteld.

Daarnaast kent de VGC subsidies toe voor de aankoop van technische uitrusting zoals moderne gespecialiseerde machines, geschikte apparatuur en gereedschappen die aansluiten bij de recentste ontwikkelingen en innovaties om leerlingen op de beste manier voor te bereiden op de arbeidsmarkt.

De VGC voert een flankerend onderwijsbeleid, maar we willen blijven streven naar een goede afstemming van vraag en aanbod inzake de aangeboden opleidingen binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Ook in Vlaanderen staat duaal leren hoog op de agenda. Vlaams onderwijsminister Ben Weyts heeft onlangs aangekondigd om het duaal leren verder uit te willen breiden naar het hoger onderwijs en het volwassenenonderwijs. Vanuit de VGC zullen we dit zeker van nabij opvolgen.

Zijn er nog andere opties? Bij schoolmoeheid die moeilijk te remediëren valt vanuit de schoolcontext of door middel van een kortdurende begeleiding van het CLB, kan er doorverwezen worden naar het netwerk KANS. Via een aanmelding bij KANS wordt dan een traject op maat gezocht bij Abrusco of bij een andere aanbieder. Deze trajecten hebben steeds tot doel de leerling aan boord van de school te houden. Leren en werken is echter alleen zinvol als de leerling de schoolbank wil inruilen voor meer praktijk.

Daarnaast ondersteunt de VGC ook het project LIFT Brussel. Jongeren die vroegtijdig de schoolbanken verlaten, maar nadien toch nog een diploma secundair onderwijs willen behalen, kunnen hier terecht. LIFT Brussel biedt jongeren vanaf hun 16de een alternatieve leerweg aan om een diploma secundair onderwijs - ASO, BSO of TSO - te behalen via de Vlaamse Examencommissie of via het secundair volwassenenonderwijs, het vroegere tweedekansonderwijs. De aanpak wijkt af van het typische klasprincipe, want net daar knappen veel jongeren op af tijdens hun studies. Er wordt op maat gewerkt en per semester begeleidt LIFT Brussel een dertigtal cursisten.

Daarnaast beslissen scholen meestal om leerlingen door te sturen naar andere onderwijsvormen wanneer duidelijk is geworden dat een leerling vastloopt in de huidige schoolcontext. De school heeft dan al vele acties ondernomen en neemt de beslissing tot doorverwijzing na overleg met de klassenraad en de cel Leerlingenbegeleiding, waarvan het CLB deel uitmaakt. Indien er sprake is van een problematisch traject, wordt het CLB mee ingeschakeld om de alternatieven te bekijken. Meestal worden deze leerlingen prioritair begeleid door het CLB.

De cijfers waarnaar de heer Gilles Verstraeten heeft gevraagd, kan ik nu niet geven. Ik laat ze opvragen bij de Vlaamse Gemeenschap en zal ze daarna bezorgen.

Via Tracé Brussel wordt de samenwerking tussen Actiris, VDAB, Syntra Vlaanderen en het betrokken departement van de Vlaamse overheid gestroomlijnd.

Er is een belangrijk spoor gecreëerd naast de optie van leren en werken. Het is nu belangrijk om dat beter bekend te maken. Daarna zullen we de diverse initiatieven beter op elkaar moeten afstemmen zodat leerkrachten en begeleiders er een helderder zicht op hebben. Dat is inderdaad nog altijd een pijnpunt: het is vandaag niet altijd even duidelijk wat de beste oplossing op maat is.

Dat er nog meer zal ingezet worden op duaal leren, stemt me blij. We moeten wel altijd blijven opvolgen over hoeveel jongeren het gaat en of er wel de nodige vooruitgang geboekt wordt.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Bij duaal leren gaat het over een hele grote groep leerlingen. Zij komen er jammer genoeg in terecht omdat het huidige onderwijssysteem niet aangepast is. Wie geïnteresseerd is in een parcours van duaal leren, leeft vaak - maar niet altijd - in een precaire sociale situatie. De ouders krijgen niet altijd de juiste informatie op het juiste moment en al die grootschalige campagnes bereiken niet altijd de juiste personen. We moeten ons afvragen hoe we die ouders rechtstreeks kunnen informeren, zodat ze niet met de handen in het haar zitten omdat hun kinderen gedemotiveerd geraken en niet meer naar school willen gaan.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Het is geen probleem om mij de gevraagde cijfers later te bezorgen. We moeten inderdaad van nabij opvolgen hoe een en ander in Brussel loopt en welke hervormingen er in Vlaanderen worden doorgevoerd.

Collegelid Sven Gatz: Ik heb binnenkort een werkvergadering met Tracé, dat in deze mijn prioritaire gesprekspartner is. We kunnen dan in de komende maanden op deze kwestie terugkomen.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Tracé is inderdaad een zeer goede partner, die perfect op de hoogte is van de noden. Ik hoop dat de scholen ook denken aan het belang van de leerling en niet alleen aan het aantal leerlingen. Een jongere die niet langer past op een bepaalde school, moet, voor het te laat is, naar het juiste alternatief gestuurd worden.

- *Het incident is gesloten.*

Leesbevordering en Kwartiermakers

Mevrouw Hilde Sabbe (one.brussels-sp.a): In december 2019 werden nieuwe PISA-resultaten bekendgemaakt. Uit het onderzoek bleek dat de kloof tussen hoog- en laagpresteerders groot is. De leesvaardigheid van Vlaamse vijftienjarigen is sterk gedaald. Onze jongeren lezen niet meer graag. Hun woordenschat gaat erop achteruit.

Er zijn heel wat hypotheses om de achteruitgang in leesvaardigheid te verklaren, zoals bijvoorbeeld een lager concentratievermogen of een teveel aan schermtijd hetgeen ten koste gaat van leestijd. Alleen zijn die hypotheses niet zo makkelijk te bewijzen. Eén ding is wel zeker: omdat er in het leerplan meer tijd gaat naar andere vaardigheden, blijft er minder tijd over voor leesonderwijs. Dat heeft een bewezen negatief effect op de leesvaardigheid.

Voorzitter: de heer Guy Vanhengel

Factoren die bepalen hoe goed iemand begrijpend kan lezen, zijn: algemene intelligentie, kennis van de wereld, technisch leesniveau en leesmotivatie. Over dat laatste wil ik het hebben. Er gebeurt in Brussel heel wat om leesplezier aan te wakkeren: Boekenbende aan Huis, Boekenbende in de Bib, Brussels Reads Aloud of de Leeslijn waarbij Brusselse bibliotheken uitpakken met boeiende leeslijsten. De expertise van bibliotheken wordt aldus volop ingezet in de scholen en dat is natuurlijk een goede zaak.

Leesmotivatie en -plezier is niet dé mirakeloplossing om kinderen beter te doen lezen. Maar wie graag leest, leest meer, krijgt zodoende ‘kilometers op de teller’ en maakt vorderingen. Het project Kwartiermakers zet in op leesplezier en vrij lezen. Kwartiermakers loopt sinds 2017 in twee Nederlandstalige Brusselse scholen. Leerlingen in de basisschool krijgen systematisch per dag een kwartier ‘vrij lezen’. Muntpunt zorgt voor een gepast aanbod van boeken. Wat zijn de resultaten? Hoe groot is de leerwinst, met andere woorden hoe groot is het verschil met de situatie voor Kwartiermakers? Hoe evolueert een leerling in de tijd? Vallen er ook leerlingen uit de boot?

Leerlingen hebben behoefte aan interessante boeken, die iets voor hen betekenen, waar ze zich in herkennen, die hen ‘triggeren’. Dan zijn ze autonoom gemotiveerd om te lezen, met andere woorden zonder controle. Bibliotheken beschikken over veel knowhow over geschikte

lektuur. Welke vorming geven de bibliotheken aan Brusselse leraars om hen vertrouwd te maken met geschikt leesmateriaal?

Hoeveel Brusselse scholen hanteren een uitgeschreven leesbeleid?

De voorzitter: Ook parlementsleden mogen lezen. Vandaag is trouwens een boekje uitgekomen van de hoofdredacteur van de Van Dale in de reeks *Dwarssluggers*. Het gaat over de hele woordenschat rond liefde en lust, met een mooie bundeling van allerlei citaten van de grote Vlaamse auteurs. Een aanrader. (*Glimlachjes*)

Collegelid Sven Gatz: De aanpak van het project Kwartiermakers van de vzw Willewete is een van de mogelijke methodieken om aan leesplezier en leesbevordering te werken. Ook in de vormingen van het Onderwijscentrum Brussel (OCB) rond leesbevordering komt Kwartiermakers aan bod, naast diverse andere methodieken. Een ander voorbeeld van zo'n methodiek is Lezen is Top of LIST. Het gaat om een gelijkaardige methodiek die in alle Brusselse GO!-scholen wordt ingevoerd onder stimulans van de pedagogische begeleidingsdienst.

Kwartiermakers is een methodiek die slechts werkt op een deelaspect van krachtig leesonderwijs, namelijk het ontwikkelen van leesplezier, leesmotivatie en het verhogen van de effectieve leestijd. Daarnaast moet er in de opbouw van goed leesonderwijs echter ook aandacht zijn voor ontluikende geletterdheid, aanvankelijk leesonderwijs, voortgezette technische leesvaardigheid, begrijpend lezen, leesstrategieën, leesdiagnostiek enzovoort. Andere aspecten zoals woordenschatontwikkeling of kennis van de wereld moeten eveneens voldoende aandacht krijgen. Het is dan ook niet mogelijk om leerwinst aan te tonen vanuit een enkele methodiek.

Mevrouw Hilde Sabbe houdt een pleidooi om ervoor te zorgen dat kinderen zich zoveel mogelijk kunnen herkennen in bepaalde boeken en verhalen. In de vorming die het OCB organiseert voor leerkrachten neemt de Leeslijn van de Brusselse bibliotheken een belangrijke plaats in. De Leeslijn is een leesbevorderingsprogramma voor het onderwijs dat afgestemd is op de eindtermen voor het kleuter- en het lager onderwijs. De rode draad doorheen de Leeslijn is kinderen en jongeren boeken laten ontdekken die hen raken en waarvan ze genieten. Medewerkers van Brusselse bibliotheken zijn op de vormingsdagen voor leerkrachten aanwezig om het concept van de Leeslijn toe te lichten, gaan in op wat de bibliotheken te bieden hebben en verbreden zo de leeshorizon van de leerkrachten aan de hand van concrete boektitels en de bruikbaarheid daarvan in leersituaties. Heel wat scholen bezoeken trouwens regelmatig de plaatselijke bibliotheek om de liefde voor het lezen aan te wakkeren.

Bibliotheken zijn tevens een vaste partner van de Brede Scholen. Er zijn binnen die Brede Scholen nog andere partners die belangstelling voor taal en literatuur willen aanwakkeren. Ik denk dan aan Jeugd & Poëzie.

Meerdere Brusselse Brede Scholen organiseren met hun netwerk initiatieven waarbij leesbevordering een van de doelstellingen is. Dat zijn dan bijvoorbeeld voorleesactiviteiten waarbij oudere kinderen, senioren of cursisten Nederlands voorlezen aan jongere kinderen, tijdens of na school, oudercafés rond opvoedthema's waar ook aan bod komt hoe ouders thuis het leesplezier van kinderen kunnen stimuleren, leesclubs op of na school en ondersteuning van scholen bij het thema Iedereen Leest, waarbij de Brede School de activiteiten van het jaarthema in verband brengt met de buurt.

Deze activiteiten vinden altijd plaats met ondersteuning van de lokale bibliotheken. De kern van het verhaal met betrekking tot leesbevordering wordt ligt bij het OCB. Het OCB voorziet in ondersteuningstrajecten die inzetten op leesbevordering. Naast de 22 trajecten die expliciet inzetten op lezen, zijn er verschillende ondersteuningstrajecten met een link naar leesbevordering, zoals taalgericht vakonderwijs of omgaan met de terminologie in het vak Wereldoriëntatie. Daarnaast zet het OCB in op vormingen en praktijkwinkels, op leren lezen in het basisonderwijs, op leesstrategieën en op het bevorderen van leesmotivatie en -plezier. De onderwijsbibliotheek van het OCB bevat een aanbod rond leesbevordering dat vorig schooljaar 2.392 keer werd ontleend. Hierbij zitten zowel uitgewerkte lesmethodes rond lezen als achtergrondliteratuur voor de leerkrachten als lees- en weetboeken voor de leerlingen.

De VGC streeft ernaar om via haar infrastructuurwerken de school en de bibliotheek dichter bij elkaar te brengen. Zo is de bibliotheek van Koekelberg ingebed in Campus Comenius en bevinden de meeste bibliotheken zich op wandelafstand van de scholen, zoals bijvoorbeeld de bibliotheek van Sint-Pieters-Woluwe. We hopen dat in de toekomst nog verder te versterken.

Bij een bevraging door het OCB bleek dat zeker een derde van de scholen de methodiek van Kwartiermakers kent en in een of andere vorm toepast, wat wel degelijk veel is. In het kader van hun taalbeleid hebben de meeste scholen van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel uiteraard ook specifiek aandacht voor leesbeleid.

Mevrouw Hilde Sabbe (one.brussels-sp.a): Ik dank het collegelid voor dit antwoord, dat onze leeshonger nog heeft aangescherpt.

- Het incident is gesloten.

Het beleid omtrent de buurttuintjes in de bredere aanpak van groenblauwe netwerken

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): Ik ben nog altijd heel erg benieuwd wat die groenblauwe netwerken nu eigenlijk inhouden. (*Glimlachjes*)

In het kader van het verbeteren van de sociale cohesie vormen buurttuintjes een ideaal middel om buurtbewoners dichter bij elkaar te brengen. Uitgerekend in een grootstad als Brussel, waar heel veel talen en culturen door elkaar leven, doorbreken ze de anonimiteit.

Ook de VGC zelf zet in op een duurzame transitie. Publieke groene ruimtes en ‘productief groen’ vormen daarbij enkele specifieke sleutelwoorden die in het Bestuursakkoord terug te vinden zijn. Letterlijk staat er: “In stadsvernieuwingsprojecten zetten we in op het versterken van groenblauwe netwerken met 'productief groen'. We voorzien in gebouwen, omheiningen en openbare ruimtes om de biodiversiteit en de korte voedselketen in de stad te bevorderen. Hiermee promoten we gezonde en duurzame voeding en versterken we de sociale cohesie in de Brusselse wijken.”

We zijn ondertussen weeral enkele maanden na het afsluiten van het VGC-Bestuursakkoord. Hoe ver staat de VGC met de uitrol van die groenblauwe netwerken? Welke partners werden er aangeduid om de uitrol ervan te verzekeren? Hoeveel groenblauwe netwerken en buurttuintjes worden er op dit moment reeds ondersteund door de VGC? Zijn er de laatste maanden nog bijgekomen door de impuls van het nieuwe College? Hoeveel middelen worden

er hiervoor uitgetrokken? Heeft de collegevoorzitter overleg gepleegd met haar collega-minister in de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Leefmilieu, of met de Administratie van Leefmilieu Brussel? Dit is immers een zaak die ook Gewestelijk moet uitgerold worden. Dat kan de VGC immers niet alleen. Hoe worden de buurtbewoners hierbij betrokken? Een aantal van die buurttuintjes is publiek toegankelijk, anderen dan weer niet. Dat heeft soms te maken met vandalisme, wat in het verleden al op enkele plaatsen is voorgevallen. Hoe wordt zoiets georganiseerd? Is er een stuurgroep? Wie heeft de leiding over de buurtbewoners, die desgevallend samenwerken met een organisatie? Wie zorgt er voor de concrete uitwerking? Die buurttuintjes brengen natuurlijk ook wel iets op. Er is een oogst van groenten en fruit. Wordt dat onder de bewoners verdeeld of vloeit dat naar Atelier Groot Eiland of naar een andere organisatie waarmee de VGC samenwerkt?

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: De groenblauwe netwerken verwijzen niet naar politieke netwerken, maar naar groen en blauw in de stad in de vorm van water en natuur. Naast dit project zijn er ook heel wat andere initiatieven in Brussel met bestaande gemeenschappelijke groentetuintjes, pluktuinen enzovoort. Deze initiatieven kennen een gelijkaardige filosofie en aanpak.

Dit project zit in de opstartfase. Dit is niet iets van de VGC alleen. We werken hiervoor samen met de Vlaamse Regering. We ontvingen van de Vlaamse Regering een investeringssubsidie van 250.000 euro in het kader van de projectoproep ‘Groen en blauw in de stad’. Het idee is om aan gemeenschapsvorming te doen rond productieve groenaanleg in de Zennevallei en de Kanaalzone, meer specifiek in Brussel Stad en Sint-Jans-Molenbeek. Met deze subsidies willen we een aantal aanplantingen doen en interventies uitvoeren die bijdragen tot een aangenamere en gezondere leefomgeving, een betere waterhuishouding en de tempering van het hitte-eilandeffect in de stad. Naast deze natuuraspecten, zijn er ook heel wat sociale voordelen. De VGC wil alleszins inzetten op het gemeenschapsvormende aspect.

De bedoeling is om dat in het zuiden van de Vijfhoek, in de zone tussen de Ninoofsepoort en de Marollen, te realiseren. Het gaat daarbij niet alleen over moestuintjes, maar ook over daken, gevels, omheiningen, speelplaatsen en zelfs over straten en pleinen. Heel veel plaatsen kunnen op een slimme manier voorzien worden van productief groen, zoals groenten, fruit, kruiden, nestkasten en andere mogelijke installaties die de biodiversiteit en de korte voedselketen in de stad bevorderen. Buurttuintjes kunnen uiteraard ook, maar zijn maar een van de manieren om daarmee om te gaan.

Het is bij dit alles natuurlijk ook de bedoeling om buurtbewoners dichter bij elkaar te brengen. Vorige week hebben we hier over eenzaamheid in de stad gesproken. Het gaat met die netwerken vanzelfsprekend ook over gemeenschapsvorming. We zorgen ervoor dat mensen elkaar leren kennen en samen in hun wijk taken opnemen, dingen verzorgen en onderhouden en samen de oogst nuttigen.

De VGC wil, vooraleer effectief van start te gaan met de investeringsuitgaven, een degelijk plan van aanpak uitwerken. Mocht er geen plan zijn over wie we hierbij betrekken, wie het onderhoud moet doen, hoe we met de oogst omgaan, waar we dit gaan doen, welke partners we erbij vragen enzovoort, dan missen we de doelstelling om het sociale gedeelte degelijk uit te werken. Daarom zijn we gestart met het ontwerpend onderzoek dat aan de productieve groenaanleg vooraf gaat. Hierbij besteden we veel aandacht aan terreinverkenning en afstemming op andere stedelijke dynamieken, zoals Duurzame Wijkcontracten en aan samenspel met Leefmilieu Brussel.

Er wordt daarnaast van bij de start veel aandacht besteed aan co-creatie, aan workshops en aan educatieve omkadering. Daarom heeft de VGC aan dit deel 75.000 euro toegevoegd. We hebben 3 projectpartners daarbij betrokken volgens de geijkte procedures. De eerste partner is Brussels Studies Institute (BSI), die heel wat expertise heeft op het vlak van stadsontwikkeling en afstemming met de mogelijke integratie van andere partners in de hoofdstad. De tweede partner is BRAL, die samenwerkt met Architecture Workroom Brussel (AWB) voor de gemeenschapsvormende voorbereiding, de participatieprocessen en de co-design-ateliers rond de mogelijke locaties. De derde partner is Atelier Groot Eiland, dat zich meer bepaald toelegt op de aanleg, de advisering binnen het participatief ontwerp en de concrete werfuitvoering, zijnde de aanleg en aanplanting van de sites. Daarnaast zal Atelier Groot Eiland instaan voor het voorbereiden en het opstarten van het educatieve deel rond stadstuinieren en gezonde duurzame voeding.

De locaties voor de groeninstallaties worden geselecteerd in functie van het lokale draagvlak en het potentieel. Deze selectie maakt deel uit van de voorbereidende fase.

In het kader van het project ‘Groen en Blauw in de stad’ worden momenteel nog geen buurtuintjes ondersteund, maar zijn we wel in kaart aan het brengen waar we dat kunnen doen. Ook wat betreft de geplande interventies is het momenteel nog te vroeg om al uitspraken te doen over locaties, want we zijn nog volop met de inventarisatie bezig.

We werken al volop rond de sociale cohesie. Buurtvoorzieningen en buurtcomités kunnen samen de verantwoordelijkheid opnemen. Er wordt nu in kaart gebracht bij welke bewonersgroepen er een draagvlak is om die rol op te nemen, niet alleen bij de aanleg, maar ook bij de realisatie en het onderhoud van de groeninstallaties. Het is alleszins duidelijk de bedoeling om de productieve groeninstallaties samen met buurtorganisaties en buurtbewoners te ontwerpen en te realiseren en daar een educatief programma naast te zetten.

Het blijft daarnaast de bedoeling dat buurtbewoners mee profiteren van de oogst. Grote bomen met fruit dat moeilijker te plukken is, kunnen eventueel onderhouden worden door andere partners in ruil voor de oogst. We streven ernaar dat de mensen zelf kunnen oogsten en de opbrengst mee consumeren.

De VGC streeft naar een optimale afstemming en samenwerking op initiatieven van andere overheden. Met Leefmilieu Brussel werken we samen in het kader van de Good Food strategy. Atelier Groot Eiland diende een aanvraagdossier in om verder te werken aan de buurtverankering en ervoor te zorgen dat alles in het groter geheel past.

Daarnaast besteedt de VGC ook via andere instrumenten aandacht aan vergroening van semi-publieke ruimte, zoals de Buitenspel-subsidie rond speelplaatsen van scholen of het Bruss-it project.

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): Ik heb geen verder vragen. Dat was een helder antwoord.

- Het incident is gesloten.

Drempels tot gezinsondersteuning

De heer Juan Benjumea Moreno (Groen): Deze vraag sluit aan bij de vraag van mevrouw Els Rochette in het begin van deze vergadering over het uniek cultuurloket en het feit dat er voor veel Brusselaars door de institutionele wirwar nogal wat drempels bestaan.

Uit een bevraging van het Kenniscentrum Gezinswetenschappen van Odisee Hogeschool, besteld door de VGC, blijkt dat ruim de helft van de ouders de weg naar gezinsondersteuning niet vindt. Dit terwijl de grote meerderheid, 85 tot 92 % van de ouders, extra ondersteuning vraagt over opvoeding, ontwikkeling of kinderopvang. Er is wel de gezinsondersteuning die door de VGC in Brussel wordt aangeboden, maar meer dan de helft van de ouders vindt de weg er niet naar. Volgens mevrouw Sigrid Arents, Huis der Gezinnen-coördinator in Kuregem, is dit te wijten aan het aantal drempels. Mensen verliezen zich in de wirwar van het Nederlandstalig en Franstalig aanbod of raken geïsoleerd in de grootstad. Ze zijn vaak al blij dat ze ergens geholpen worden. In een stad waar meer dan 40 % van de kinderen geboren wordt in een gezin met een inkomen onder de armoedegrens, is gezinsondersteuning van levensbelang.

In *De Morgen* konden we lezen dat het Kenniscentrum financiële steun ontvangt van de VGC om proefprojecten op te starten. Er komt dan ook al een vorm van oplossing door in 3 Molenbeekse wijken een dergelijk project op te starten. Onderzoeker Simonne Vandewaerde legt hierbij de link met de Huizen van het Kind.

Hoe werkt de VGC samen met de Cocof en de GGC om in de wirwar van het Nederlandstalig en Franstalig aanbod grotere leesbaarheid te brengen, want dat is echt wel nodig.

Welke criteria werden er gehanteerd bij de selectie van de proefprojecten? Waarom werden net deze 3 wijken uitgekozen? Wat is de focus van de projecten? We lezen dat de ouders zowel bij de ondersteuning, de opvang en de ontwikkeling vragen hebben. Zullen de 3 proefprojecten dezelfde focus hebben? Gaat het om een uitbreiding van bestaande initiatieven of worden er ook nieuwe, innovatieve methodes gehanteerd? Welke duurtijd hebben de proefprojecten? Is er in duurzame financiering voorzien na afloop van de projecten zodat aan de noden die ze hebben geregistreerd, ook nadien nog kan worden tegemoet gekomen?

Mevrouw Cielkje Van Achter (N-VA): Ik sluit mij graag aan bij de interessante vragen van de heer Juan Benjumea Moreno over de drempels die er zijn om gezinsondersteuning te vragen. Ik heb de betrokken studie opgevraagd en gelezen. Er is duidelijk nog heel veel werk om de zichtbaarheid van het netwerk van de Nederlandstalige preventieve gezinsondersteuning voor de gewone Brusselaar te verbeteren.

In het VGC-Bestuursakkoord zijn er al heel wat werkvelden opgelijst. Het College stelt dat de VGC de ontwikkelingen in de sector van nabij volgt en onder meer de toegankelijkheid van de Huizen van het Kind nog wenst te verbeteren. Tevens streeft het College ernaar om de evaluatie van de werking van Ket in Brussel door te voeren op het vlak van bovenlokale organisatie, lokale organisatie en eigen aanbod. Hoe zal het College dit aanpakken? Opvolging, evaluatie en ontwikkeling zijn natuurlijk vrij algemene principes.

In de studie gaat het ook over integrale dienstverlening. Dat is een item waarop de VGC inzet. Het wordt dan ketenbenadering genoemd. Iemand wendt zich bijvoorbeeld tot Kind & Gezin en wordt vervolgens doorverwezen naar de bibliotheek, de crèches en de scholen. Toch

merken we dat heel wat mensen niet terechtkomen waar ze zouden moeten terechtkomen. Hoe is het, inzake gezinsondersteuning, gesteld met de linken naar de OCMW's en naar Kind & Gezin en met de samenwerking met de gemeentelijke diensten? Op welke manier gaat het College aan de slag met de aanbevelingen uit de studie van Odisee? Welke maatregelen treft het College inzake herkenbaarheid en toegankelijkheid om onze gezinsondersteuning te verbeteren? Kan het College meer kwijt over de evaluatie van de werking van Ket in Brussel en over de mogelijke versterking van de Huizen van het Kind? Op elke manier wordt de preventieve gezinszorg aangewend om de mogelijkheden qua ondersteuning binnen het Nederlandstalige netwerk te promoten en proactief aan te bieden?

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Ik vraag me af wat die proefprojecten waarover de heer Juan Benjumea Moreno het had, concreet inhouden. Uit de bevraging van het Kenniscentrum bleek dat toekomstige ouders vooral vragen hebben bij de opvang van hun kinderen, maar ook bij de omkadering. De voorbije jaren is er wel een inhaalbeweging gemaakt om het gebrek aan kindplaatsen in onze kinderdagverblijven geleidelijk aan op te vullen. Dat is echter maar een aspect. Een ander aspect is de omkadering. Daarover blijven de vragen komen. Zitten er nieuwe projecten in de pijplijn, zowel inzake omkadering als inzake kindplaatsen? Worden er in de nabije of minder nabije toekomst nieuwe initiatieven ter zake genomen?

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Ik zal zo snel mogelijk praten om alle vragen te kunnen beantwoorden.

De voorzitter: Mevrouw de collegevoorzitter, in uw geval betekent dat dan “heel snel praten”. Ik zou u willen voorstellen om uw tijd te nemen en af en toe eens rustig te ademen. (*Glimlachjes*)

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Zal ik doen.

Op 31 mei 2018 kende het vorige VGC-College, met mevrouw Bianca Debaets, een subsidie van 60.000 euro toe aan het Kenniscentrum Gezinswetenschappen van de Hogeschool Odisee voor het onderzoeksproject waarover deze vragen gaan. Het doel was om de drempels in kaart te brengen met betrekking tot de instroom en de doorstroom naar de Nederlandstalige gezinsondersteunende initiatieven in Brussel, de consultatiebureaus en het Huis van het Kind Brussel.

Odisee heeft aan de hand van de resultaten van het onderzoek een analyse met een reeks verbetervoorstellen voor het Nederlandstalige aanbod opgesteld. Hoewel de focus in het onderzoek op het Nederlandstalige gezinsondersteunende aanbod ligt, liet Odisee in haar bevragingen 277 Brusselse ouders en toekomstige ouders aan het woord, waaronder zowel Nederlandstalige als Franstalige als anderstalige. Daarnaast werden 31 Brusselse werkveldactoren bij de studie betrokken, waaronder zowel Franstalige als Nederlandstalige initiatieven. We kunnen dan ook stellen dat het onderzoeksrapport een mooi zicht biedt op het geheel van de uitdagingen op het vlak van toegankelijkheid van de gezinsondersteunende initiatieven in Brussel.

Een van de vragen was hoe in de ‘wirwar van het Nederlandstalig en het Franstalig aanbod’ meer leesbaarheid kunnen brengen. Er lopen verschillende initiatieven om de leesbaarheid te verhogen en dit vanuit diverse overheden.

We lezen in de recente studie van het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg (KCE) over het Belgisch prenataal zorgaanbod dat dit zorgaanbod vrij complex in elkaar zit, waardoor een deel van de toekomstige ouders inderdaad niet altijd gemakkelijk de weg vindt in het aanbod, terwijl anderen net te veel opgevolgd worden. Het KCE pleit ervoor om zwangerschappen op te volgen met behulp van een prenataal zorgpad voor elke zwangere vrouw, aangepast aan haar specifieke behoeften. Dit is wel geen initiatief van de VGC, maar ik haal dit onderzoeksrapport aan omdat het nog maar eens op dezelfde nagel klopt en de KCE over de grenzen van het Nederlandstalig en Franstalig aanbod heen heeft kunnen kijken.

Het RIZIV voorziet sinds december 2018 in middelen voor de opstart van een project specifiek voor kwetsbare zwangere vrouwen in Brussel. Dat pilootproject heet 'Born in Brussels' en is gegroeid binnen het UZ Brussel. Een van de doelen én sterktes van dit project betreft de samenwerking tussen de Nederlandstalige en Franstalige partners. Het project probeert de principes van '*centering pregnancy*' toe te passen op de specifieke doelgroep van kwetsbare zwangere vrouwen in Brussel. Het UZ Brussel gaat samenwerkingsverbanden aan om van de nulde lijn – de basiszorg - tot de derde lijn – de gespecialiseerde zorg - tot een zorgpad te komen op maat van de doelgroep van de meest kwetsbare moeders. De VGC ondersteunde dit initiatief en kende in mei 2019 een subsidie van ongeveer 5.000 euro toe aan vzw Wheel of Care om de begeleiding van een groep te verzorgen en om multidisciplinair overleg daarrond te organiseren. Dat is tussen haakjes een pluim voor mevrouw Bianca Debaets.

Kind & Gezin heeft de intentie uitgesproken om in de toekomst met haar Franstalige tegenhanger ONE samen te zitten om de spreiding van het aanbod in Brussel te bespreken. De VGC zet hard in op het Huis van het Kind. Dat Huis van het Kind ondersteunt de 8 Lokaal Gezinsondersteunende Netwerken in Brussel.

De komende 2 jaar gaat Odisee met financiële steun van de VGC aan de slag om het Brussels gezinsondersteunend aanbod te versterken. Odisee zal daartoe een begeleidingstraject in 3 wijken in de gemeente Sint-Jans-Molenbeek opstarten. Het gaat in concreto om een begeleidingstraject dat 3 wijken omvat. De beslissing omtrent deze 3 wijken - Hertogin, Historisch Molenbeek en Weststation - is genomen op basis van een omgevingsanalyse en op basis van de lokale dynamieken in het werkveld. Het zijn wijken met een erg jong bevolkingsprofiel en een hoog risico van armoede. Tegelijk zijn er enkele interessante partners op het vlak van gezinsondersteuning actief die we via dit traject dichter bij elkaar willen brengen. Het begeleidingstraject vertrekt van wat reeds is ontwikkeld door de partners in het Lokaal Gezinsondersteunende Netwerk Molenbeek-Koekelberg, zoals het aanbod van de perinatale oudergroepen Babyboost of de permanentiemomenten van Kind & Gezin.

We bouwen daarnaast voort op de expertise en de ervaringen van het Huis van het Kind Brussel, wat nog steeds een relatief nieuw concept is dat de gezinsondersteunende initiatieven dichter bij elkaar wil brengen. We willen dat nog voort ontwikkelen.

De focus van het begeleidingstraject is om op basis van het onderzoeksrapport een nieuw aanbod te realiseren. Odisee wil een ouderschapsprogramma op wijkniveau op poten zetten met daarbinnen een basisaanbod voor jonge gezinnen: groepswerking, een prenataal aanspreekpunt met een consult rond kwetsbare zwangerschap en een consult rond baby en peuter, een spel- en ontmoetingsruimte en een samenwerking met en doorverwijzing naar maatschappelijke dienstverlening.

Het traject dat Odisee samen met de lokale partners in de wijken in Sint-Jans-Molenbeek laat lopen, zal twee jaar duren. We hebben daar met de VGC opnieuw 60.000 euro voor voorzien. Zoals ik net heb toegelicht, is het belangrijk om een volledig ouderschapsprogramma uit te werken op wijkniveau en voort te bouwen op wat zich daar al bevindt.

Het is onze bedoeling om de resultaten en de *lessons learned* mee te integreren in de werking van het Huis van het Kind. Het Huis van het Kind is een mooi concept omdat het gezinsondersteunende initiatieven samenbrengt die anders in een heel versnipperd landschap werken.

In Brussel is het Huis van het Kind nu een aantal jaren actief, maar we willen het organisatorische model bijsturen om tot een hernieuwde manier van werken te komen.

Het gaat onder meer over de rolverdeling van het Huis van het Kind en de VGC-Administratie op vlak van de lokale regie over het gezinsondersteunend aanbod in Brussel en op het vlak van het ondersteunen van of zelf organiseren van aanbod.

Ook moeten we beter de dubbele rol van het Huis van het Kind als aanbieder van gezinsondersteunend aanbod en als coördinator van de netwerken op elkaar afstemmen.

We zullen vanuit de VGC het begeleidingstraject in Sint-Jans-Molenbeek goed opvolgen en erover waken dat de medewerkers van het Huis van het Kind in Molenbeek-Koekelberg goed betrokken worden.

De hervormingen waaraan we met het Huis van het Kind werken, zijn een apart traject. De betrokkenheid met het OCMW zit zeker in het pilootproject en ook in het Huis van het Kind vervat. Dat gaan we evalueren omdat dit aspect op sommige plaatsen beter loopt dan op andere.

Extra kinderopvang en extra kindplaatsen blijven nodig. Daar ben ik het absoluut mee eens. We overleggen daarover met de Vlaamse Gemeenschap. We zullen daar op een ander moment dieper op ingaan.

De heer Juan Benjumea Moreno (Groen): Het is alleszins een goede zaak dat Kind & Gezin en de ONE beter gaan samenwerken. Het is ook goed dat zij inzien dat het aanbod beter kan worden gecoördineerd en voor ouders leesbaarder wordt gemaakt. Ook de OCMW's vervullen daarin een belangrijke rol.

Het is positief dat er wordt vertrokken van bestaande initiatieven zoals van het Huis van het Kind. Zelf heb ik daar als jonge ouder een paar keer een beroep op gedaan. Die Huizen werken heel goed. Misschien is er een interne evaluatie nodig over wat ze aanbieden en wat ze beter kunnen coördineren. Maar het wiel moet niet opnieuw worden uitgevonden.

Ik juich toe dat er middelen worden uitgetrokken om na te gaan wat er al dan niet goed functioneert. In de politiek is het altijd goed om het oude niet zomaar weg te gooien, maar ook om het nieuwe een plaats te geven. Hier is de correcte methodiek toegepast.

Ik ben benieuwd naar de resultaten van de studie om te zien hoe de middelen die zijn vrijgemaakt en de initiatieven die zijn gelanceerd, ingebed worden in de werking van de Huizen van het Kind en van het aanbod van de VGC.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Ik dank de collegevoorzitter voor haar uitgebreid en kernachtig antwoord. Ik vind het een heel goede keuze om het Huis van het Kind mee op te nemen als partner en verder te professionaliseren. De 3 plekken in Sint-Jans-Molenbeek zijn wellicht gekozen op basis van cijfers of onderzoek, maar lijken me echt de juiste plekken om dit soort initiatieven te lanceren.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Niet alleen vanwege de situatie, maar ook omdat er mooie organisaties en structuren zitten.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Absoluut.

- *Het incident is gesloten.*

ACTUALITEITSVRAAG (R.v.O., art. 60)

Het vinden van een oplossing voor het ontbreken van gewestelijke steun voor de asbestproblematiek in de scholen

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): In de media vernamen we bijzonderheden over de asbestproblematiek in de Brusselse scholen. Uit de asbestinventaris van de Scholengroep Brussel, de vertegenwoordiger van het Gemeenschapsonderwijs (GO!), blijkt dat het aantal schoolgebouwen met asbest groot is. De inventaris wordt jaarlijks met foto's geactualiseerd. Het GO! probeert zo het probleem goed bij te houden en in te grijpen als dat nodig is. Zo doen de contactpersonen voor preventie en de preventieadviseurs van de scholengroep jaarlijks een visuele controle op basis van de asbestinventaris.

Voorzitter: de heer Fouad Ahidar

Wanneer er wordt vastgesteld dat het asbest bedreigend is voor de gezondheid van leerkrachten en leerlingen, wordt er een gespecialiseerde firma ingeschakeld om het asbest te verwijderen. Maar de afbouw van asbest in de gebouwen verloopt traag. "Een planning voor het aantal asbestverwijderingswerken ligt niet vast. Bij risico wordt uiteraard meteen een verwijdering uitgevoerd en in geval van kleine en grote renovatiewerken wordt, bij aanwezigheid ervan, asbest verwijderd", vertelde de woordvoester van de Scholengroep Brussel in de media. Dat is een correcte houding.

Dezelfde problematiek doet zich natuurlijk voor bij de vrije scholen, maar daarover hebben we geen gegevens.

Een van de problemen is de hoge kostprijs van asbestverwijdering. In het Vlaams Gewest biedt de OVAM een tussenkomst van 50 % van de asbestverwijderingskosten of de risicobeheersmaatregelen in afwachting van verwijdering. Helaas kunnen onze scholen de extra financiële steun van OVAM niet genieten. Het is spijtig dat er daarvoor vanuit een Brusselse gewestelijke instantie geen gelijkaardig initiatief bestaat.

Heeft het College al initiatieven genomen om dit bij de bevoegde gewestelijke instanties aan te kaarten en voor een gelijkaardige regeling te pleiten zodat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een eigen financiële injectie voor de scholen invoert? Welke mogelijkheden ziet het

College om dit probleem voor de scholen in Brussel te verhelpen? Wat gaat het College daar verder voor ondernemen?

Collegelid Sven Gatz: Ik wil verwijzen naar de antwoorden die ik de heer Jan Busselen gaf tijdens de vorige plenaire vergadering.

Het regelgevend kader van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest inzake de behandeling van asbest verschilt met dat van Vlaams Gewest. In Brussel “is verwijdering verplicht elke keer dat werken de asbesthoudende toepassingen aanroeren of dreigen aan te roeren”. Dat is een permanente opdracht, wat een goede zaak is. Vlaanderen besliste enkele maanden geleden over het voornemen om publieke gebouwen en private woningen tegen 2040 asbestvrij te krijgen.

Sowieso beschikken de schoolbesturen van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel over een asbestinventaris en zijn zij in eerste instantie verantwoordelijk voor het verwijderen of beveiligen van asbest, conform de federale wetgeving. Ook zij hebben het voornemen om asbestvrij te zijn tegen 2040.

In de praktijk voltrekt zich in Brussel dit asbestverwijderingsproces al jaren: elke renovatie en elke afbraak van een schoolgebouw dat met VGC middelen of met middelen van de Vlaamse Gemeenschap werd en wordt gefinancierd, betekenen de facto de verwijdering van asbest.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zou gelijkaardige initiatieven kunnen nemen, zoals het aanbieden van raamcontracten voor asbestverwijdering, al dan niet met prefinanciering of subsidiëring van de werken, maar dit past uiteraard in een groter Brussels plan om asbest in publieke gebouwen veilig te stellen of te verwijderen.

Ik zal dit met mijn bevoegde collega bekijken. We zijn er ons wel van bewust dat dit, los van de vele renovatiewerken waarbij asbest verwijderd wordt, een werk van lange adem zal blijven. Wat de Vlaamse overheid heeft gedaan, is goed, maar het is nu nog te vroeg om te zeggen dat de tegemoetkoming zal leiden tot een versnelling in Vlaanderen. Het is een belangrijke maatschappelijke uitdaging die hoe dan ook moet worden opgelost. We zullen bekijken hoe we dit gestaag kunnen aanpakken. Hoe sneller, hoe liever, maar de deadline van 2040 is goed om stapsgewijs naartoe te werken.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Ik dank het collegelid voor zijn antwoord.

- *De vergadering wordt om 12.22 uur gesloten.*
- *De Raad gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.*

BIJLAGEN

Commissievergaderingen - verslag

*Besloten Commissie voor Algemene Zaken, Financiën & Begroting en
Stedelijk beleid van 4 februari 2020*

INTEGRAAL VERSLAG

– Stuk 748 (2019-2020) – Nr. 1

Schriftelijke vragen – Indiening

Er werden een schriftelijke vragen ingediend door mevrouw Bianca Debaets en de heer Dominiek Lootens-Stael.

TREFWOORDENREGISTER

Actualiteitsvragen

- Zie** - Vlaamse besparingen op subsidies voor circuswerking
 - Het vinden van een oplossing voor het ontbreken van gewestelijke steun voor de asbestproblematiek in de scholen

Alternerend leren, blz. 28

De gevolgen voor de Nederlandstalige medische verzorging in Brussel door de vorming van ziekenhuisnetwerken en over de contacten met deze toekomstige netwerken, blz. 21

De sluiting van cultuurhuis Le Space, blz. 10

Drempels tot gezinsondersteuning, blz. 37

Het beleid omtrent de buurttuintjes in de bredere aanpak van groenblauwe netwerken, blz. 34

Het vinden van een oplossing voor het ontbreken van gewestelijke steun voor de asbestproblematiek in de scholen, blz. 41

Interpellaties

- Zie** - De gevolgen voor de Nederlandstalige medische verzorging in Brussel door de vorming van ziekenhuisnetwerken en over de contacten met deze toekomstige netwerken
 - Pestgedrag in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel

Leesbevordering en Kwartiermakers, blz. 32

Oprichting van een eengemaakt cultuurloket, blz. 6

Pestgedrag in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, blz. 13

Vertraging van het Coovi-sportcomplex omwille van een mobiliteitsstudie, blz. 3

Vlaamse besparingen op subsidies voor circuswerking, blz. 12

Vragen om uitleg

- Zie** - Alternerend leren
 - De sluiting van Cultuurhuis Le Space
 - Drempels tot gezinsondersteuning
 - Het beleid omtrent de buurttuintjes in de bredere aanpak van groenblauwe netwerken
 - Leesbevordering en Kwartiermakers
 - Oprichting van een eengemaakt Cultuurloket
 - Vertraging van het Coovi-sportcomplex omwille van een mobiliteitsstudie